Ninas bröllopsresa

Förord till den elektroniska utgåvan

Detta verk från 1908 med vinjetter av **Oscar Bojesen** (1879-1930) är författat av **Mathilda Malling** (1869-1942). Det har digitaliserats från University of Toronto i januari 2011 av Internet-Arkivet och anpassats för Projekt Runeberg i februari 2013 av Ralph E.

ho tiMATHILDA MALLING

NINAS BRÖLLOPSRESAMATHILDA MALLING

NINAS BRÖLLOPSRESA

MED VIGNETTER AF OSKAR BOJESEN

STOCKHOLM

ALBERT BONNIERS FÖRLAGSTOCKHOLM

ALB. BONNIERS BOKTRYCKERI 19 08Morgonsnälltåget från Köpenhamn rullande bullrande och stönande in på den stora Warnemundefärjan. Utur ett första klassens kupéfönster tittade ett mörklagdt ungt flickhufvud, omviradt med en tjock grå-hvit resslöja, under hvilken ett par stora, allvarligt uppmärksamma mörka ögon nyfiket betraktade allt det som fanns att se på däcket. När tåget stannade, lade den unga damen bägge armbågarna emot fönsterramen och lutade sig ännu längre fram. Det var Nina.

Bakom hennes hufvud skymtades en annan figur — satt, bredaxlad, barhufvad, 1. — Mailing.ljuslett, solbränd, med mustascher. Det var Hans.

Om kvällen skref Nina från Berlin:

Hotel Bellevue 18 juni.

Käraste mamma!

Utom mitt korta bref i fredags från Carlsholm är det ju första gången mamma hör ifrån mig efter mitt bröllop, och i kväll skall jag skrifva mera utförligt, det har jag lofvat mig själf — Hans må säga hvad han vill. För ögonblicket är han emellertid så upptagen af en onaturligt krånglig karta öfver Berlin och omgif-ningar, att han inte är i stånd till att säga ett dugg.

Mamma kan aldrig tro, hur väl jag trifdes på Carlsholm, och det var bra snällt af mina svärföräldrar, att de läto oss regera som vi ville i hela huset, medan de foro till Kissingen. Vet ni (detta här är förstås också till pappa och till er allesammans därhemma), att det är nästan ett slott méd tre våningar och en vallgraf utanför sals-fönstren. Men gammalt är det inte, ty för femtio år sedan brann hela gården utom en bro öfver vallgrafven, så att Hans' farfar måste bygga alltsammans upp igen. Jag visste inte, att det var så präktigt, ty på fotografierna döljes huset ju alltid af de stora träden. De första två dagarna kände jag mig precis som en bortförd prinsessa, och egentligen hade jag den mest brinnade lust att stanna där hela sommaren i stället för att fara utomlands, men Hans säger, att en sjöofficer i regeln aldrig ser annat än bara hamnstäder, och nu vill han se, hur det ser ut inne i ett riktigt fastland. Det kan man ju knappt göra sig en idé om i Danmark. Från fönstren på Carlsholm ser man — det vet jag

då — hvart man än vänder sig, alltid något slags vatten.

Som sagdt, jag nästan grät i dag morse, när vagnen höll utanför dörren och vi måste resa, men Hans tröstade mig med, att jag helt säkert kan få nog af Carlsholm, ifall jag skall vara där hela vintern hos mina svärföräldrar, medan han är ute till sjös. Och det kan nog hända.Tåget hit var proppfullt. På färjan (den rörde sig knappt, så att jag slapp att bli sjösjuk. Gudskelof! För Hans är ju. en sådan sjöhjälte) åto vi ett slags middag. Jag satt bredvid en stilig Rittergutsbesitzer, jag tror åtminstone, att han var godsägare, för han såg så där junkeraktig och half-militärisk ut, som man alltid föreställer sig Axel v. Rambow och andra tyska romanherrar — och han kallade mig jämt »gnä-diges Fräulein». Och fastän jag satt vid sidan af min man och visste med mig, att jag varit gift i nästan en hel vecka, nändes jag inte en enda gång rätta honom. Dels för det att mamma ju alltid har inpräntat i mig, att man inte skall tala för mycket med främmande personer, och dels för det att jag kände på mig, hur besviken han skulle ha blifvit. Dessutom tyckte jag också, att det var något visst vemodigt intressant i att ännu en gång bli kallad fröken. Det är förstås sista gången jag får höra det.

Berlin är förtjusande. Och jag förstår nu, hvad mamma alltid har sagt, att män skall se en storstad första gången en som-markväll. Det doftar af rosor och klingar af musik omkring en — alla restauranter äro fulla af folk, alla damer gå i hvitt. Och kan ni gissa, hvem vi mötte strax utanför Brandenburger Thor? Kejsaren! Hans säger, att hans största talang är att alltid vara till hands precis när någon behöf-

o

ver honom, och det märkte jag nu. A, jag kunde haft lust att klappa i händerna, när jag kände igen honom. Det var då fullkomligt — jag menar stämningen eller hvad det skulle kallas.

När jag nu skrifver hem, bryr jag mig inte om »hälsningar». Det faller af sig själft, att Hans hälsar er allesammans. Och från mig må mamma gärna hälsa hela stan, om mamma har lust — ända från grefvinnan Hvitfeldt och min lärde farbror Ernst Gustaf till konfekt-Martina och gamla Salla i porten. För jag vet, att mamma är stolt öfver att ha en dotter som är på bröllopsresa, och jag kan se mamma småle till alla mamma möter och säga: »Jag kan hälsa från Nina.» Och så undrar jag, om någon enda enfrån Södertull till Gröna Promenaden kan nännas att se sur ut. AUas er eg£n

Nina.

P. S.

Till mamma ensam.

Mamma får inte känna sig besviken för det jag inte precis talar så mycket om mig själf — om Hans och mig, menar jag. Det kan jag inte. Men alltid, när jag under denna resa känner mig riktigt glad och lycklig, tänker jag mycket på mamma, och jag förstår, att mamma just nu under denna tid tänker förfärligt mycket på mig.

Ninas mor fick brefvet i sitt hem — en liten gård strax utanför en svensk småstad vid hafvet. Hon hade lika stark hjärtklappning, när hon öppnade det, som hon haft, när hon för öfver tjugu år sedan fick det första brefvet från sin fästman. En af småflickorna kom springande med det från posten. »Det är breffrån syster Nina, mamma. Får jag frimärkena?» —Och där stod hon i sin slankiga bom ullskjol rätt upp och ner och väntade, rak som ett ljus, medde bruna händerna på ryggen och flätan öfver axeln och ett par stora, frågande ögon på modern.

— Låt mig då först få öppna brefvet, Nanny lilla, sade modern — hennes händer riktigt darrade. Och . . . mitt barn, bed pappa komma, är du snäll . ..

Men när hon såg efter flickungen, som genast vände sig om och åter ifrigt med sina långa smala ben under den halfkorta klänningskjolen skuttade nedför trappan, tänkte hon:

»Du gode Gud — för fem år sedan

— bara för fem år sedan — var Nina precis en sådan liten tös, som Nanny är nu. Inte en bit mera utvecklad. Och nu»... Och fastän hon naturligtvis (som Nina gissade) var mycket stolt öfver att redan ha en gift dotter — hon

som själf knappt var fyrtio år! — och äfven öfver att denna till på köpet gjort ett i alla hänseenden så ovanligt »godt parti» samt en gång med tiden skulle få ett så fint och präktigt hem, så önskade bon dock med det olästa brefvet 1 handen ett ögonblick brinnande, att honåter hade sin äldsta dotter hemma igen. I strid mot allt sundt förnuft och glömsk af all resignation önskade hon, att flickebarnet åter sutte därinne vid pianot och hackade på sin sista sonat, eller att hon åter — liksom de andra barnen — låge därute i trädgården och rensade sin lilla jordbit i hörnet. Den kallades ännu fortfarande »Ninas rabatt», och innan hon för alltid reste hemifrån, hade hon högtidligt gifvit Nanny och Louise två af sina bästa broderade kragar och hvar sin sidenhalsduk, för att de skulle komma ihåg att vattna och sköta den. Men unga fru Nina själf skulle säkert aldrig mera komma ihåg att ens fråga efter den I

Hon skar försiktigt med sin brodersax upp brefvet och smålog halft rörd öfver att Nina, midt under bröllopsresans lycka och berusning, kommit ihåg att för småsyskonens räkning sätta idel tvåpfennig-frimärken på kuvertet. Detta lilla bevis på omtanke och ömhet för dem hon lämnat efter sig i hemmet gjorde modern plötsligt helt lugn för brefvets innehåll. Menhon ville ej påbörja läsningen af den dyrbara episteln, innan Ninas far också kunde vara med därom — hon tyckte liksom, att det icke var riktigt lojalt att själf på detta sätt tillfredsställa sitt eget hjärtas längtan, innan han fått tid att komma. »Vi ha ju alltid förut under hela hennes lif varit två om henne» ... tänkte hon.

— Bref från Nina, säger Nanny? — Hennes man öppnade hastigt, förväntansfullt dörren. Har du redan läst det, Märta?...

— Nej, jag ville förstås vänta på dig ... Och de läste det tillsammans på stående fot — naturligtvis också det postskriptum, som Nina ägnat »mamma ensam».

— Hon har inte varit gift länge nog för att förstå, att jag aldrig kunde tänka på att undanhålla dig ett ord i hennes bref, sade modern förklarande, halft ursäktande.

— Men det visar i alla fall, att hon har anlag för att bli en sentimental hemlighets-makerska, tyckte Albert.

— Sentimental hemlighetsmakerska? upprepade fru Märta förnärmad. — Hur kan du säga det? — Finns det kanske ett senti-mentalt ord i brefvet?... Du kunde lika gärna kalla mig sentimental?

— Det har jag gjort många gånger, och du har inte tagit dig det vidare när. Du är mycket mera sentimental än Nina — när ingen ser det.

Det svarade hon inte på. Men när han hade gått, läste hon brefvet minst tre eller fyra gånger omigen. Till slut lade hon det — tillika med kortet från Carlsholm i en särskild, för detta ändamål utrymd låda i sitt skrifbord, hvilken hon sangviniskt bestämde hädanefter aldrig skulle innehålla andra bref än Ninas.Weimar 25 juni.

Käraste mamma!

IV Ti undrar väl därhemma, hvarför ni inte ^ ^ fått annat ifrån mig på en hel vecka än ett vykort. Men nu ska ni få höra alla mina äfventyr och precis hur det gått till, och att det inte alls är min egen skull.

Berlin talar jag inte mera om — det var förtjusande. Hans säger, att det är alltför »grönt» till och med af mig att bli så ytterligt, kritiklöst bedårad af den första storstad jag råkat se, men det bryr jag mig inte om. Ni må allesammans gärna tycka detsamma. Jag vet knappt själf hvad det var, som där tilltalade mig till den grad — det var ingenting särskildt, det var alltihop. Men jag kände mig precis som när mamma, då jag var liten, tog mig med sig på julutställningen i Bomans butik, och där var ljus på ljus i alla hörn och vrår, och jag stod midt på golfvet med min krona i den knutna handen och rakt inte visste, hvad jag skulle bruka den till. Bara att jag nu mycket bättre förstår mig på att använda mina silfverpengar och har tiotusen gånger roligare.

Mitt äfventyr började i Halle, som är en så rysligt stor station, att till och med de allra mest blixtrande snälltåg ha tid att stanna där i hela tjugu minuter. När Hans hörde det, ville han genast ut och »räta på benen», men förmanade mig naturligtvis strängt, att jag inte på villkor finge lämna kupén. I början tyckte jag, att det inte var mer än billigt, men när jag suttit ensam i öfver tio minuter och han inte kom igen, då tyckte jag verkligen det var

orättvist, att jag skulle sitta där instängd som en fånge, medan han var ute och sågsig om. Och efter en kvart hade jag skrämt upp mig själf till att tro, att han blifvit öfverkörd — det vimlade af tåg och lokomotiv — eller att något annat rysligt händt. Och då kunde jag naturligtvis inte låta bli att stiga ur och försöka få reda på honom. Jag undrar, hvem som kunde ha suttit stilla. Mamma kan alltså inse, hur fullkomligt utan skuld jag var i alltsammans, som sedan hände.

Jag stiger alltså ut och går långsamt fram och tillbaka på vår Bahnsteig och ser på alla de herrar jag möter, men intet tecken till Hans ser jag. I detsamma tycker jag, att jag skymtar någon som liknar honom på perrongen, och då vill jag förstås strax rusa dit, men någon skriker mycket hårdt till mig, att jag inte får gå där jag går, och jag blir ännu mer förskräckt och förvirrad. Och så — när jag ser mig om — sätter vårt tåg sig i rörelse. Och där står jag — utan så mycket som en resväska, midt på en främmande station, i ett främmande land — och anar inte hvar Hans är. Naturligtvis var det första jaggjorde, att jag satte mig ner på närmaste bänk och började storgråta.

Men då skulle ni ha sett en sådan tillställning det blefl Järnvägstjänstemän i uniformer och resande familjer med allt sitt gepäck och medlidsamt förfärade herrar och nyfikna damer: »Hvad hade händt?» frågade de, och kunde någon hjälpa mig, och bara jag ville säga, hvad som fattades mig, så kunde de nog trösta mig. Och när jag så ändtligen (på rysligt eländig tyska, ty jag var ju så upprörd, att jag tappat bort alla glosor jag någonsin kunnat) fick fram hvad det var . . . Jaså, det var ingenting annat: bara att tåget hade gått ifrån mig! Ach Gott, det var så vanligt så. Det skulle jag inte taga mig när. Men min man hade rest ifrån mig, nästan skrek jag i min förtviflan. Och då skulle ni ha sett dem! Tänk, de idioterna trodde sannerligen, att Hans hade gjort det med flit

— att han hade rymt ifrån mig. Och jag hörde en uppnäst usling med pince-nez anmärka till sin granne, att det visade mycket dålig smak hos der Herr Getnahl.(Han menade att fara ifrån mig.) Men jag är glad, att jag hörde hvad han sade, ty det retade mig till den grad, att jag på fläcken torkade ögonen och gaf mig till att tänka på min värdighet. Och så reste jag mig upp och böjde riktigt förnämt på hufvudet för den finaste järnvägs-människan, som lörst hade talat till mig

— alla de resande ignorerade jag förstås alldeles — och sade, att det var ju mycket ledsamt och att det inte kunde hjälpas, och allt sådant som ni vet man säger, när man är utledsen på folk och vill bli af med dem. Men inte må ni tro, att det lyckades. Att bli af med dem, menar jag. Midt ibland dem allesammans tränger plötsligt en tjock dam sig fram och säger, att hon är medlem af föreningen till bekämpande af den hvita slafhandeln, och att hon är lycklig öfver att kunna ställa sig till min disposition. Hon hade hittills, tyvärr, inre kunnat göra stort för denna världshistoriska sak, som var det tjugonde århundradets kvinnors viktigaste lifssak, men nu ämnade hon rädda mig! Var det integräsligt oförskämdt af henne? Jag gjorde mig så lång jag kunde och såg iskallt på henne — det var lyckligtvis lätt, ty hon var en liten knuta och var klädd i en sportsmössa, som såg ut som en pannkaka

— och bad henne för Guds skull inte göra sig ringaste besvär. Nu ämnade jag gå till ett hotell och telegrafera till min man, sade jag. Och då bröt en hel falang Haus-knechte från hotellerna (det var som om de bara hade väntat på mina ord) in öfver mig och började skrika och skråla en massa namn, och jag bestämde mig för ett, som hette »Stadt Hamburg», för det vet jag, att så heter ett hotell därhemma. Och sta-tionsinspektorn, som var en mycket fin och artig herre, sade generad, att han skulle tillåta sig skrifva ett par ord på sitt kort och skicka med mig, alldenstund jag var utan bagage. Jag kunde inte förstå, hvarför han behöfde se så generad ut för den skull, ty det var ju bara ledsamt för mig själf, att jag intet bagage hade, men jag tackade, förstås.

Och nu kommer det allra värsta. När jag väl har kommit in på hotellet och fåttmitt rum och skrifvit mitt telegram — jag sände det till det hotell i Weimar, där vi kommit öfverens om att stanna — så känner jag i fickan efter min portmonnä för att ge kyparen en mark att betala det med. Och då upptäckte jag, att jag inte hade några pengar!

Jag kan inte beskrifva för er, hur det kändes — det klack till i mig, och jag är säker på att jag blef alldeles blek. Men jag sade förstås ingenting om det — så mycken sinnesnärvaro hade jag då! — bad bara i förbigående kyparn låta portiern betala det, då jag inte visste hvad det kostade. Var inte det kallblodigt? Men när karlen väl hade gått och jag var ensam . . . Bet var den rysligaste natt jag upplefvat i mitt lif, och jag nästan ångrade, att jag inte, slokörad och ödmjuk, beskedligt hade följt med min storsinta »rädderska» i pannkaksmössan eller vändt mig till

frälsningsarméen. Då hade jag åtminstone sluppit att vara ensam.

Nästa morgon tordes jag knappt gå ner och äta frukost af fruktan för att hotellvärden strax skulle ge sig till att kräfva

2 — Mailing.mig på allt hvad jag var honom skyldig, men då jag var rysligt hungrig, tog jag ändtligen mod till mig och gick ner i matsalen. Jag undrade också, hur folk skulle tycka att jag såg ut i hufvudet, ty ingen kan ana hvad det vill säga att bara ha en stackars spenslig fickkam till att reda ut ett sådant hår som mitt. Men under hatten såg det ändå inte så oäfvet ut, och när jag kom ut på ett slags veranda med blommor och grönt och solen sken på kaffekannan på mitt bord, som kyparen bugande anvisade mig, och alla människor voro höfliga mot mig, så började jag tro, att kanske allting ännu en gång kunde bli bra igen. Men naturligtvis kunde jag hela tiden inte tänka på annat än Hans och hur märkvärdigt det var, att jag ännu icke hört det ringaste ifrån honom och att det var bra hänsynslöst af honom att på det viset lämna mig i sticket. Om han inte visste något annat, så visste han ju, att jag var i Halle och inte kunde komma därifrån. Och fastän jag hade konstrat mycket med mitt flor och kammat mitt hårner öfver ögonen, tror jag nog att man kunde se på mig att jag hade gråtit.

Vid bordet näst intill mig satt en herre och läste tidningar, och när han tittade upp — rakt in i ansiktet på mig — och jag såg att det var densamme, som vid middagen på färjan jämt hade kallat mig gnädiges Fräulein, så — jag vet inte, hur det gick till, för i och för sig var ju intet naturligare än att en karl, som för ett par dar sedan hade rest från Gedser till Warnemunde, nu kunde vara i Halle — så blef jag pionröd ända upp till hattbrättet och fick en ordentlig hjärtklappning. Och

— kan ni tänka er! — när han såg, att jag var ensam, så kom han strax bort till mig och frågade, hur gnädiges Fräulein mådde, och uttryckte, hvilken oändligt stor glädje det var för honom att så oförmodadt se mig igen, och om han inte finge presentera sig?. . . Och innan jag hann så mycket som öppna munnen, slog han strax hälarna ihop, rysligt preussiskt och högtidligt, och bugade sig och sade sitt namn — det lät precis som om han slog en trumhvirfvel —»von Döhnwitz». Kunde jag väl efter detta göra annat än säga, att jag hette fru Ry-ding ? Det gjorde mig riktigt ondt att beröfva honom illusionen om gnädiges Fräulein, och när jag sade mitt »Frau», skiftade han riktigt färg. Jag kunde inte hjälpa att jag såg det, för jag hade ju inte alls något annat att taga mig till än att se på folk i rummet.

Därpå bad han mycket artigt om ursäkt för att han inte vetat, att jag var gift, men jag såg så ung ut. . . Om inte någon hade sagt mig, att jag frappant liknade ett flick-hufvud af Greuze, hvilket hängde någon-städes i Louvren, han kunde inte erinra sig namnet på taflan . . .

Nej, det hade ingen sagt mig, sade jag bara, och jag hade inte varit i Paris. »Unglaublich ! » sade han. Jag fick intryck af att det skulle föreställa en komplimang och kom till att skratta. Han pratade vidare och skrattade ofta — han hade precis likadana mustascher som kejsar Wilhelm och vackra tänder — och stod hela tiden framför mig som ett slags maitre d’hötel. Och fastän jag åt långsamt (för jag var jurädd för att strax behöfva betala, när jag var färdig), var jag ju tvungen att sluta min frukost, när det inte alls fanns mer att äta. Det var förstås bara dukadt till en person vid mitt bord, och jag kunde se att han för hvar minut blef mer och mer nyfiken att få veta, hvar > der Herr Gemahl» var. Det var rysligt genant och irriterande, jag kunde nästan inte uthärda det längre, och plötsligt tog jag mod till mig och berättade alltsammans så godt jag kunde: hela historien från järnvägsstationen i går. Men naturligtvis nämnde jag inte ett ord om, att jag inte hade ett öre på mig, det skämdes jag för. Han var mycket sympatisk och visste nästan inte hvad han skulle finna på att säga för att riktigt visa, hur rysligt djupt han beklagade mig. Och jag kunde se att han tyckte, att Hans på något vis burit sig dumt och drumligt åt, fastän jag hela tiden ihärdigt försäkrade, att det bara varit min egen skull. Till slut frågade han mig, om jag inte hade lust att se Halle, när jag nu ändtligen kommit dit — han hade »einige Guter» där i närheten ochkom ofta dit, fastän han egentligen bodde längre nere i Tbiiringen. Men han kände i alla fall riktigt bra till Halle, och om die gnädige Frau ville tillåta honom att vara

o o

ciceron, skulle intet göra honom större nöje o. s. v., o. s. v. Aro alla tyskar så artiga, så får jag säga, att det är en bra treflig nation. Naturligtvis betänkte jag mig, men jag kunde verkligen inte inse, att det kunde vara det minsta orätt i att, när jag nu en gång kommit dit, se mig lite om i staden, och dessutom var jag rädd för att vara ensam och bara sitta och grubbla på, hvad i himlens namn jag skulle göra, i fall inte Hans snart kom. Därför gick jag upp och hämtade mitt enda Habengut: mina handskar och min parasoll (var det inte väl, att jag inte lät handskarna ligga kvar i kupén, hvilket jag först hade tänkt!), medan herr v. Döhnwitz tåligt som en lakej med hatten i hand stod och väntade på mig i vestibulen. Jag lät honom med flit vänta, och uppifrån trappan såg jag hur han än satte fram den vänstra foten för att hvila på den — än den högra.Och jag hoppas, att han hade intryck af att jag under tiden var upptagen af min packning och min toalett!

Så gick jag ändtligen i all min ståt ned för trappan, och han slog åter hälarna ihop. Men när han frågade mig, om jag inte ville åka, sade jag bestämdt nej, för jag ville inte att han skulle betala någon vagn för mig.

Men precis som vi stå på trappan och jag ännu håller på att omständligt dra på mig mina handskar, stannar en droska utanför hotellet, och hvem ser jag springa ut om inte Hans. Blek och förstörd och eländig, som om han inte sofvit en blund om natten — hvilket han heller inte hade, berättade han sedan. Ingen, som känner honom, kan tänka sig Hans se ut på det viset, och . jag blef riktigt rörd öfver att det alltsammans var för min skull Men ni skulle ha sett honom, när han midt i solskenet på trappan fick syn på mig och herr v. Döhnwitz! Hade jag inte själf varit så upprörd, hade jag ovillkorligen brustit ut i skratt. Men för herr v. Döhn-witz' och hotellmänniskornas skull, måste jag ju förstås låtsa om ingenting, och jag presenterade de båda herrarna för hvarandra så värdigt jag kunde, och tackade herr v. Döhnwitz så mycket för hans artighet och bad honom om ursäkt, att jag inte just nu kunde spatsera genom Halle med honom, som jag lofvat. Sedan skulle det vara mig ett nöje, sade jag. Nu, när jag hade Hans igen, var jag naturligtvis inte det minsta nervös längre. Men sedan har jag tänkt på att jag nog efter omständigheterna och enligt tyska begrepp var allt för kallblodig — jag tror inte att herr v. Döhnwitz efter detta riktigt tror på mina känslor för min man, och det retar mig. Men hvad skulle jag göra? Jag är ju inte uppfostrad till att säga »Ach Gott!» och »Oh, mein Herzblatt!» och sådant, hvilket jag förmodar, att en tysk dam under en liknande situation skulle ha gjort.

Detta försökte jag ju också att förklara Hans, när han efteråt grälade på mig däruppe. Jag kunde aldrig tro — nej, det hade aldrig fallit mig in. att han, som an-nars är så lugn, kunde bli så ondl Och han kunde inte alls inse, att jag inte hade ringaste skuld i hvad som händt, utan tvärtom hela tiden burit mig ovanligt omtänksamt och förståndigt åt. Hvad han kallade den hygglige och hjälpsamme herr v. Döhn-witz kan jag alls inte upprepa — det var så oborstadt, att jag verkligen riktigt skämdes för honom. Shocking! som moster Cecilia brukar säga. Men när jag hade talat förstånd med honom en hel timme och lofvat att göra allt hvad han ville och resa med nästa tåg (så att vi skulle slippa att träffa herr v. Döhnwitz vid andra frukosten) blef han ändtligen sig själf igen och kunde till och med skratta åt min »rädderska», fastän han kallade henne »för-dömdt oförskämd.» Men däremot kunde han rakt inte inse, att det fanns det ringaste komiskt i mitt sammanträffande med herr v. Döhnwitz. Ar det inte märkvärdigt? Ty om någon annars har sinne för humor, så har sannerligen Hans det. Innan vi reste, skref han emellertid ett par artiga fraser på sitt kort till honom (v. Döhnwitz,menar jag, hvilken väl förmodligen på egen hand besåg Halles märkvärdigheter, medan vi uppe på mitt rum hade vår förklaring). Det hade jag nu aldrig kommit till att tänka på — det med kortet — så att fastän en karl nog alltid är barnslig och orimlig i många fall, förmodar jag, att han ändå på sätt och vis har mera världserfarenhet än en dam.

Här är förfärligt varmt och jag har köpt mig de mest förtjusande broderade batist-saker i Berlin. Mamma skulle se dem. Hans sade i morse, att jag precis liknade en sk}7. Och så berättade jag honom om herr v. Döhnwitz' »Greuze» i Paris, men han tyckte inte alls det var roligt. Det är riktigt tråkigt, att karlar i vissa fall äro så renons på uppfattning. Inte ens »Un-glaublich!» kom honom att skratta.

Nu har ni fått det längsta bref jag tror att jag någonsin har skrifvit i mitt lif. Min hand riktigt värker.

Er egen Nina..Weimar 27 juni.

Vet mamma, hvad som är det allra roligaste, när man reser? Det är det, att man alltid liksom väntar sig något. Jag

känner det strax jag vaknar om morgonen och stiger upp och tittar ut genom fönstret och ser solen skina på en gata, som jag aldrig sett förut. Hans blir alltid mycket fortare färdig än jag, och så går han till barberaren. Sedan går jag uppe i vårt rum för mig själf och gör mig fin — klär mig riktigt stiligt morgonaktig: min blåsergeklänning eller min skotska trotteuse, en ren broderad blus, en styf krage i halsen

— jag hoppas mamma kan se mig. Och när jag kommer ner för trappan till matsalen och portiern har bref till die gnädige Fr au, och folk vänder sig om efter mig och damerna mönstra mig och teet väntar borta på vårt bord och den gula honungen skiner i glaset, och Hans grälar på mig för det jag alltid är så sölig, och en och annan, som redan har slutat sin frukost, blir sittande för att se på oss och vi börja öfverlägga om, hvad vi nu skola göra . ..

- o

A jag kan inte alls beskrifva det, men det är gudomligt alltihop!

I går sågo vi allt, som vi skulle se här: biblioteket och parken och Schiller-haus och Goethehaus och alltsammans. I biblioteket var en tråkig herre, som, när han visade oss märkvärdigheterna, mest talade om hvad »der Kaiser sagte» om det och det, då han för någon tid redan hade haft den äran att visa honom detsamma, som vi vanliga dödlige nu hade äran att se. Men i Goethes hus, där han har bottså länge, lyckades jag komma i riktig stämning— fastän jag ju tyvärr knappt vet mera om honom, än det vi läste i litteraturhistorien för farbror Ernst Gustaf. Och en stund kände jag det riktigt, som om den gamle herrn ännu satt i ett af rummen innanför och underhöll sig med Eckermann och snart ämnade komma ut och underhålla sig med mig. Jag blef riktigt ond, när det kom ett annat herrskap, som bara det visade sig genast förstörde hela min stämning. Frun

— det var en Fr au Regierungsrath (hvad det nu är för någonting) från Osterburken

— gick hela tiden omkring med ett saligt leende och öfversinnligt strålande intelligenta ögon och afbröt hvart ögonblick före-visaren för att låta oss andra förstå, att hon kunde alltsammaus mycket bättre än han. Hon tummade på allt hon möjligtvis kunde komma åt, visste precis hvilken duk eller hviken soffkudde »die Stein» eller »die Ottilie» hade »gestickt», och hon ville absolut slå upp klaveret och annat sådant som man inte får. Men när vi kommo till Goethes sofrum, där han dog och honfick se tvättställningen på ena väggen, då skulle ni ha sett henne! »Welche Ein-fachkeit» — gaf hon sig till att lamentera

— »man sollte es nicht glauben! Fabel-haft!» Och hon sade att hon aldrig skulle glömma det, att det hade varit en oförgätlig läxa för hela lifvet och att hon skulle anse det för sin plikt att berätta det för alla sina väninnor i Osterburken, hvilka höllo sig med marmorlavoarer.' Jag höll på att säga henne, att hemma i Sverige hade jag ofta sett lika enkla nattkommoder, men så var jag rädd för att det skulle nedsätta hela nationen i hennes ögon, fastän hon förstås var betagen öfver att påträffa »diese Einfachkeit här. Snobbighet är någonting rysligt sammansatt. Och är det inte underligt, att några bli så förvånade öfver att människor för hundra år sedan icke voro precis likadana som vi? Till råga på allt höll hon sig — Frau Regierungs-rath’et — hela tiden till mig, för det hon såg att jag var utlänning och var säker om att kunna imponera på mig. Men mannen — Regierungsrath’et själf — var ännu mycketvärre. Han vände hela tiden ut och in på ögonen och liknade alldeles ett porträtt af Albrecht Durer, som jag just sett i Berlin och som mamma nog också känner till: en karl med hvitt hår, som tittar åt sidan, så att man ser det röda i ögat. Han såg alltså ganska stilig ut, — men vet mamma — han var en idiot. Hela tiden gick han omkring och muttrade någonting för sig själf med en rysligt djupsinnig röst, och när man hörde efter, så var det bara sådant som: »Ein wunderwolles Leben!» »IVelche kolossale Kultur!» o. s. v., o. s. v. När föraren direkte vände sig till honom och visade honom något — en kaffekopp t. ex. som Goethe hade druckit ur, eller något dylikt, svarade han alltid: '»Famos! Ganz famos! Einw er tliv olles Din g, mussman sagen! Och när vi allesammans skulle gå (vi hade efterhand blifvit en hel hord, som traf-vade i hälarna på förevisaren, och det var inte alls stämningsfullt längre), nickade han ännu en gång högtidligt för sig själf ute på trappan: »Ja, ein beruhmter Mann — ein beruhmter Mann!» Jag kan inte sägaer, hur... enkelt det lät. Och så pretentiöst. Fastän han nog menade det ärligt. Men kan ni begipa sådana människor? När jag är riktigt rörd eller gripen, så tnoltiger jag bara.

Efteråt föreslog Hans, att vi skulle spatsera genom parken till Belvedere för att »få Albrecht Diirer-mannen ur tankarna» — och det gjorde vi. Det var en förtjusande kväll och en förtjusande promenad. Jag hade min hvita broderade batistklänning på och vet mamma, jag har upptäckt, att ingenting klär mig så som hvitt.

Härifrån Weimar hade vi egentligen tänkt att resa direkt till en by bland bergen, som heter Oberhof och där Hans vill att vi skola stanna en hel vecka. Där skall vara så vackert. Men i morse fick han bref från sin far, att vi absolut måste hälsa på hans gamla faster (Hans' grandtant alltså, eller Urtante, som de säga här), hvilken är gift med en gammal tysk herre här nere och bor någonstädes i närheten af Gotha. Jag riktigt grufvar mig för att komma till Friedrichsthal — så heter stället— och jag tror inte heller att Hans egentligen är stort mera förtjust åt utsikten, men det går naturligtvis inte an att säga nej till min svärfar, som bjuder oss på hela resan och låter oss vara på Carlsholm och allting. Därför fara vi nu dit redan i morgon — »för att ha det öfverstökadt», som mamma alltid brukar säga om kalaserna därhemma.

I går, när vi hade ätit vår kvällsmat på Belvedere och åter gingo hem genom parken i månskenet, kommo vi öfverens om, att en gång, då vi riktigt ha tid och råd och Hans blir så trött på sjön, att han inte ens orkar se den, så ska vi komma och bo en hel sommar i Weimar. Vi ha redan utsett åt oss ett litet hus, hvarifrån vi kunna se slottsparken och Ilmfloden, som är så mörk och så stilla, att det ser ut som om vattnet sof. Och jag skall gå på torget två gånger i veckan med en bar-hufvad tysk Mädchen med korta ärmar och korg på armen, och bli medlem af en Kafféekränzchen, och lära mig att säga »Bitte!» precis så ofta som det brukas, och aldrig taga miste på en Frau Doctor och en Fr au

3. — Mallinrj.Professor. Hans säger, att det är bara skada att jag inte kan få den nödvändigaste uppfostran i tyskhet, innan vi ska till Friedrichsthal, och han är säker på, att jag kommer till att dabba mig med titlarna. Men jag har sagt honom, att jag är ju inte svenska för ingenting, så att det

går nog. Mammas Nina.

P. S. Innan jag skickar åstad det här brefvet, måste jag berätta om visiten. I förmiddags (vi dividerade litet om den lämpligaste tiden, ty alla människor här äta ju middag klockan ett), tog jag mod till mig och gick upp och lämnade mitt kort hos Fräulein v. Wilmenbach, moster Cecilias gamla pen-sionskamrat från Lausanne, mamma vet, som hon så ofta förmanade mig att ändt-ligen söka upp, ifall jag på resan skulle komma till Weimar. Jag bad Hans följa med mig, men han nekade absolut: han visste af erfarenhet, sade han, att han inte kunde fördraga moster Cecilias väninnor. Men nu ångrar han sig riktigt, fastän han påstår, att jag naturligtvis skär till i växtenoch gör henne mera originell än hon är. Men mamma vet, att jag aldrig brukar öfverdrifva.

Först hade jag ett rysligt schå att finna henne och frågade efter vägen två gånger. Först i en butik, där jag inte fick ringaste besked men blef lockad att köpa en urkedja, som jag aldrig kunde tänka mig att gå med, och sedan ett fruntimmer, som jag mötte, och som strax började tala om en väninna hon hade, som var »Braut», nien hvars Bräntigam plötsligt hade slagit upp, och hur sorgligt det var, och nu skulle hon dit och trösta henne. Och om jag ville följa med ett stycke nedåt gatan, så kunde hon precis visa mig, hvar fröken v. Wil-menbach bodde. Jag tackade förstås, och hon talade med mig om väninnan hela tiden : hur rörande enigt de hade lekt tillsamman som barn, och hur hon sedan hade hjälpt henne med att brodera namn på hennes hemgift — nu skulle det sprättas upp alltihop, kronorna och vorizn och alltsammans. Hon sade också, att hon var till den grad »aufgeregt», att hon rakt inte kunde tänka på någotannat än den uppslagningen. Hon hade riktigt tårar i ögonen, när vi skildes åt, och hon sade, att jag hade varit så sym-patetisk och deltagande, att det hade gjort henne riktigt godt. Och hon skulle riktigt hjärtligt hälsa »die arme Lotte» ifrån mig . . . Jag kände mig alldeles perplex, kan mamma nog förstå, men jag var sympa-tetisk till det sista.

Fräulein v. Wilmenbach bodde på nedra botten, och jag trodde först, att jag hade gått miste och kommit in i ett museum. Salongen var nästan bara möblerad med étagérer och på dem stodo alla upptänkliga småsaker af perlemor, snäckor, trä och tenn och kulört glas, som vid badorter och turiststationer bruka utbjudas »Zum Andenken», och som ingen klok människa någonsin köper. Jag kan inte beskrifva, hvilket godtköpsaktigt och skräpigt intryck det gjorde. I synnerhet som alla möblerna sågo ut att vara riktigt fina och antika och taflorna

öfver soffan allesammans voro ärevördiga gamla familjeporträtter. Inne i nästa rum satt fröken v. Wilmen-bach själf. Hon hade hela högar af gamla tidningar omkring sig och klippte ut långa stycken ur dem. Jag hade knappt hunnit komma fram med hvem jag var och hälsa henne från moster Cecilia, förrän hon genast började förklara för mig, att hon dagligen klippte ut alla notiser om kejsaren i jag vet inte hur många tyska och utländska tidningar. Hon hade redan flera scrap-books fulla. Och hon sade, att hon var af naturen så rysligt grundlig, att hon riktigt led vid tanken på att något kunde undgå henne. Om det så bara var något sådant som: »Der Kaiser ist heute nach Potsdam gefahren», så måste hon ha det med. Och jag kunde aldrig tänka mig, hur det härarbetet upptog hennes tankar — hon hade bokstafligen inte tid till annat. Men så hade hon också den tillfredsställelsen att veta, att hon skapade en källskrift af ovärderligt värde för Wilhelm II:s regering. Det var en stor börda att i allt vara så systematisk, sade hon. Om jag hade gifvit akt på alla de »minnen» hon samlat på étagérerna ute i salongen..? Dem hadehon köpt på sina resor (innan hon började sysselsätta sig med källskriften) och inte en enda ort, där hon uppehållit sig — om också blott en enda timme — hade hon försummat att skaffa en erinring ifrån. Hon pratade så mycket att jag blefalldeles yr i hufvudet. Men hon hade det mest förtjusande sätt — så fint och världsdams-aktigt, och hon måste i sin ungdom ha varit alldeles bedårande vacker. Så att man kan mycket väl förstå, att moster Cecilia så blindt beundrade henne på den tiden. Sedan har jag hört af Hans (som plötsligt påminde sig hela historien — han kunde gärna ha berättat mig den, innan jag såg hennel) att hon — fröken v. Wilmen-bach under en resa till Turkiet, där hennes farbror för länge sedan var tysk minister, förälskade sig i en grekisk vetenskapsman, som strax efteråt på ett ohyggligt sätt blef mördad i Konstantinopel. Och efter den tiden har hon varit så besynnerlig och rastlös, som hon nu är. Liknar det inte moster Cecilias nonchalans att inte inviga mig i detta, innan hon skickar mig uppatt göra visit ? N u tycker jag, att fröken v. Wilmenbach i sitt gamla hus i Weimar är något af det mest pittoreska jag har sett, och önskar bara, att hon »Zum An-denken» hade gifvit mig ett af de små simpla förgyllda glasen, som jag föraktade. Och jag tycker, att jag är så dum och så liten, vet mamma, för det att jag inte ännu har genomgått något eller sett andra än de allra hvardagligaste människor och allra hvardagligaste förhållanden. Hans säger, att när jag talar på det sättet, så är jag sentimental och öfverspänd, och att jag minsann tids nog kan komma till att »genomgå» något. Kanske har han rätt. — »Genomgå» är ett hemskt ord .. . Emellertid må mamma inte tro att jag är ytlig eller tanklös.

Nina.Kära lilla mamma.

Det är riktigt synd, att mamma, som är en sådan liebhaber på gamla hus, inte är med här. Här finnas så många gångar och vinklar och vrår och trappor och torn och murgröna och kaprifolium, att mammas hjärta skulle glädja sig. Och rummen äro så enkla med sina blanka parkettgolf och sina få gammaldags .stela möbler, som allesammans så pertentligt hålla sig långt ifrån hvarandra utmed väggarna.Fönstren se så stora ut, därför att gardinerna äro så ytterst sparsamt tilltagna; inga mattor finnas och inga draperier. Ute i förstugan och längs hela trappuppgången hänga långa rader af väldiga gevir. Midt-för stora dörren är ett porträtt af »die Agnes», Gräfin von Mansfeld, i en sådan dräkt som Gustaf Wasas gemåler bruka ha, med puffärmar, mamma vet, och strax man träder in i huset, möter man hennes klara, högmodiga ögon. Men när vi kom-mo, hängde en guirland af rosor öfver dörren. »Die Braut muss Rosen haben», sade den gamle herrn. Jag tror icke, att folk någonsin förstår att visa sig så vänliga som i Tvskland.

j

Friedrichsthal tillhör inte onkel Zellers-dorff — utan liksom allt annat i hela Thii-ringen tillhör det »der Herzog» (af Coburg-Gotha) och är visst närmast ett jaktslott. Onkel är blott ett slags intendent eller slotts-förvaltare, eller hvad det skall kallas, men då »Seine Königliche Hoheit» (o, hvad jag önskar mamma kunde höra dem säga det!) aldrig kommer hit utom ibland ett par dari september, så gör han på hela slottet precis hvad han vill.

Vi kommo hit på kvällen och blefvo hämtade vid stationen af en gammal lustig kusk, som tyckte det var hans plikt att berätta för oss allt hvad han visste om hvartenda hus, vi foro förbi, och talade så fromt och bekant om »doktor Martin Luther», som om han ännu fore omkring och predikade i de gamla kyrkorna. Men mest talade han förstås om »die Herzog-liche Herrschaften», och hade åkturen varat en halftimme längre, hade jag säkert fått

alldeles klart för mig alla de invecklade Koburgarna — från »der Prinzgemahl» ända till »der Ferdinand» (i Bulgarien, mamma vet). Och mamma kan nog tänka, att jag inte visste en smula om dem, när jag satte mig upp i vagnen, så att det visar hvilket pedagogiskt geni gubben är. Jag har sedan hört, att han användes att förevisa den del af slottet, som främlingar få lof att se.

»Die Urtante» är enastående — jag tror inte att hon har. sin like i världen. För-modligen har hon väl talat danska i sin ungdom, men det är ju så förfärligt länge sedan, att hon nu fullkomligt glömt det. Hon är öfver åttio år, men lika lång som jag och lika rak i ryggen. »Soldatenblut», säger hon själf och berättar att hennes far som frivillig år 1812 var med den franska arméen i Ryssland och af kejsaren själf fick hederslegionen efter Moskvas brand. Jag tycker, att hon är nästan lika intressant som fröken v. Wilmenbach. Och mamma gör sig inte idé om, hur fåfäng hon är — precis som om hon vore vid min ålder. Hon har en hel garderob full af siden- och sammetsklänningar och charmanta kappor och pälsverk — och har naturligtvis ett rysligt schå att bevara det alltsammans för mal. Och fastän hon är så gammal, låter hon ändå nu oförskräckt sy sig en ny svart silkesammetsklänning

— hvar dag få vi höra talas om »das Sammtkleid», och om hur fin hon ämnar vara, när »der Herzog» kommer hit i september. Hvar kväll spelar hon kort, och när hon har vunnit en groschen, blir honså lycksalig och ifrig, att hon inte alls vill gå och lägga sig. Hon berättar så spännande dramatiskt om hofvet och sällskaps-lifvet i Gotha, att man ovillkorligt kommer att tycka, att Gotha är stora världens medelpunkt och allt annat i jämförelse därmed bara en pris snus. Hon bär alltid en svart spetsmössa fäst med ett par väldiga runda granatnålar midtigenom de falska hvita kanonlockarna. Gubben ärbara en vanlig krutgubbe. Men jag tror, att han har gjort »der Herzog» (inte denne, ty han är ju ännu blott en pojke, men en annan hertig) en eller annan stor tjänst, så att han därför är mycket hög och ansedd i hela Thiiringen. Platsen här, säger Hans, är bara en sinekur, för att de gamla skola ha någonstädes att bo »ståndsmässigt». De äro nämligen inte rika, men han har utmärkt sig 1870 och kallas för general.

De blefvo rysligt glada öfver att se oss. Gubben klappade mig på kinden och kysste mig (tänk, han kysste också Hans!) och sade, att jag var ju »eine wahre Schönheit», men han hade alltid trott att alla svenskorvoro blonda och kände sig riktigt besviken öfver att jag inte var det. De ha en dotterdotter, som nu är på besök hos dem. Hon är tjuguåtta år och förlofvad med en »Re-ferendar», och jag bryr mig inte om henne. Hon är inte alls lik sin mormor utan har ett så stelt och hyperartigt och tillgjordt sätt och snörar sig förfärligt och har minst ett halft dussin stora sköldpaddskammar (eller celluloid) och klämmor i håret. Hon säger, att jag aldrig kan föreställa mig, hur besvärlig hennes frisyr är och att min inte alls skulle gå an i Minden. ' (Hon är ifrån Minden). Men alla de andra tro förstås, att vi äro väninnor. Och så kallar hon referendaren för sin Schätzchen! Han har helskägg och ser melankolisk ut. Det finns ett porträtt af honom i nästan hvart rum. Men jag förmodar att de taga bort honom, när »der Herzog» kommer, ty onkels använda flera af de rum, som under jaktsäsongen brukas till gästrum. Vi ha en förtjusande sängkammare med klaffbord framför soffan och en väldig sänghimmel med »sparlakan» (heter det inte så?) afblåhvit sits rundt omkring sängen. Det enda jag inte tycker om här är att man skall stiga upp så tidigt och dricka kaffe på slaget half åtta. Urtanten unnar sig inte alls någon ro. Hon spelar kort till midnatt och sedan är hon uppe klockan sex och bråkar med »die Mamzell» och ser efter sina linneskåp. Jag kunde aldrig tro, att man beböfde titta så ofta i dem. Gud-skelof att jag — åtminstone till att börja med — bara får ett. Elscben (det är dotterdottern) säger också, att bon är alldeles utvakad, när hon är här, och blir så blek som en hamn, så att det är väl att Willi-bald (Schatzen) inte ser henne.

Utom Elschen är här också die AIbtrtine. Hon är en sorts niece till onkel Zellersdorff och, vet mamma, jag tror hon är litet tokig. Andra dagen vi voro här gingo hon och Elschen med oss och visade oss några ruiner i parken, och medan Elschen och jag gingo förut och talade om Willibald och hans inkomster och att jag aldrig kunde föreställa mig, hur rysligt roligt man hade i Minden, gick Albertine bakefter med Hans.Jag tänkte naturligtvis inte på att så mycket som vända mig om efter dem. När vi kommo hem, kommer hon emellertid bort till mig och säger, att jag får taga vara på min man. »Taga vara på?» . . . säger jag. Jag förstod inte alls, hvad hon menade. Jo, han var ju mycket intagande — det kunde ingen bedöma bättre än hon (Hvad tycker mamma!), men hon hade redan kommit underfund med, att han tyvärr också vore mycket flyktig. Och om jag trodde, att en kvinna

någonsin vore nog för en man?... I början förstod jag inte alls, hvart hon ville hän, men småningom gick det upp för mig. Hon inbillade sig, att Hans på den där promenaden blifvit kär i henne, och nu ville hon varna mig! Jag blef till en början så häpen, att jag inte alls visste hvad jag skulle säga, ty die Albertine (hon kallas aldrig för annat, så att i början anade jag inte, om hon var fröken eller fru) är mycket öfver fyrtio år och har ett par mustascher, som nästan äro lika praktfulla som Elschens Schatz', men sedan fann jag mig och kunde ge svar påtal. Och jag tror, att det jag sade var fullständigt riktigt och passande för situationen, för efteråt hade hon sagt till Elschen, att jag verkligen vore ovanligt förståndig för min ålder. Och det var väl, tyckte hon, när man var olycklig nog att vara gift med en marinofficer. Elschen kunde inte tro hvad »der arme Mann» (Hans) »hatte gewagt« (gentemot henne — Albertine!). Jag frågade förstås strax Elschen, om hon var klok. Ja, bevars, det var hon visst, men hon hade i sin ungdom varit en stor skönhet, och då hon i spegeln kunde se, att hon ännu hade charmanta ögon (och det har hon) så trodde hon förstås att hon ännu vore oemotståndlig. Jag frågade, om hon inte också kunde se mustascherna. »Ach Gott» det fäste hon sig troligen inte alls vid, det var ju så vanligt hos mörka damer. Och så tittar den gulhåriga Else på mig. Tror mamma, att jag också får mustascher, när jag blir så gammal som die Albertine? Jag har jämt sett mig i spegeln ända sedan dess och frågat Hans om det. Men han tar det inte alls allvarligt utansäger bara, att jag inte skall »göra mig till.» Hvad Albertine hade sagt om honom, tordes jag naturligtvis inte säga, ty då visste jag, att han inte skulle vågat så mycket som titta åt henne hela tiden vi äro här, och det hade ju sett så besynnerligt ut. Så att nu må hon hellre tro, att han älskar henne hopplöst. Men jag gläder mig åt att berätta det, när vi väl äro härifrån och se hur rasande han blir!

Godnatt, lilla mamma.

Mammas egen Nina.

4. — Mailing.V.

Friedrichsthal 3 juli.

Käraste älskade mamma!

Idag fyller jag nitton år, och fastän jag skref i förrgår vill jag ändå skrifva ett litet bref, så att mamma vet att jag i dag tänker på er alla därhemma. Jag kan inte förstå, att pappa och mamma hade så mycket emot att jag blef så tidigt gift, och att Hans behöfde använda så mycken öfvertalning för att få er att ge efter. I fall man håller innerligt af sin man och litar mera på honom än på någon annan i världen, är det inte det bästa som kan hända en att bli tidigt gift? Vet mamma, det är jag alldeles säker på att det är och det skall ingen någonsinfå mig ifrån att tro. Och Hans är nästan sju år äldre än jag och nästan alltför lugn och fiegmatisk för sin ålder. Jag har alltid läst och hört, att ett flegmatiskt temperament är »betryggande». Alla människor tycka också att jag är så förståndig. Men det är ingenting att fästa sig vid, ty jag har upptäckt, att när man bara tiger, så tror folk alltid att man är så klok.

Jag har stigit upp så tidigt för att få vara litet för mig själf, och vi ha varit tysta som råttor häruppe, så att Elschen, som ligger i nästa rum, skall tro att vi ännu sofva. Hans har gifvit mig ett halssmycke af två stora äkta pärlor — de likna droppar — på en tunn kedja, hvilket han säger är alltför dyrt för honom, men inte hälften godt nog åt mig. Och det är den roligaste födelsedag jag i mitt lif har haft fastän klockan inte är sju ännu och jag minst har femton timmar kvar af den.

Jag sitter och försöker att komma ihåg alla mina födelsedagar och jämföra dem — från det jag var åtta år minns jag dem alldeles tydligt. Det var då jag fick min guldfinger-borg af moster Cicilia och tappade den samma dag i ankdammen, och alla grälade på mig. Men den bästa — näst denna — var då jag fyllde elfva år och fick silfver-klockan. Minns mamma? Jag kunde inte alls sofva om nätterna, för det att jag alltid skulle veta, hur mycket klockan var, och jag drog upp den så ofta och öppnade maskineriet och tittade på »rubinerna» så ofta, att pappa till slut måste taga den ifrån mig och låsa in den i sin skrifbordslåda, tills jag hade kommit mig något efter min första lycksalighet. Och ni sade, att det var mte »likt Nina», som annars brukade vara så lugn. Men nu vet jag, att det var likt mig och att jag inte alls är så bond-lugn som ni tro hemma. Ibland tänker jag (men det är förstås dumt

att säga det, och vore det inte min födelsedag och vore jag inte så långt ifrån mamma, så sade jag det heller aldrig) — ibland tänker jag, att liksom jag då fick silfverklockan, så har jag nu fått ett hjärta till skänks, och jag kan inte alls bli trött på att höra det ticka mot mitt öra

i

Ioch försöka kika in i det och anstränga mig för att finna »rubinerna».

Nu är klockan en kvart öfver sju och jag måste klä mig — jag sitter här och skrifver i peignoir och utan strumpor och skor. Och Hans sitter ute på balkongen och rökar den ena cigarretten efter den den andra — han säger, att han gör det för att inte omkomma af hunger. Men tror inte mamma, att det är mycket ohälsosamt på fastande mage?

Jag vet, att jag får bref från er alla med morgonposten och gläder mig!

Nina.

På kvällen.

Då brefvet brådskan i förmiddags blef glömdt, kan jag ej låta bli att skrifva ännu ett par rader för att berätta er, hur firad jag blifvit i dag. När jag kom ner till kaffet i morse, var hela bordet prydt med ljusröda rosor — en hel famn full af ljusröda rosor — och de stodo allesammans uppställda och väntade på mig med buketter i händerna. Det var nästan generande hög-tidligt. Och jag vet inte, hur många gånger tag måste säga »wienett!» och »entziickend/» och »wunderschön/» och »liebenswiirdig/» och alla sådana ord, som man känner på sig, att det väntas man skall komma med, och som jag är så ovan att säga, för det att jag ju bara är »en trög skåning», som farbror Ernst Gustaf brukade kalla mig, när jag var liten. Och de omfamnade och kysste mig allesammans

— till och med kusin Fritz, som hade kommit från Jena på morgonen och som jag aldrig har sett förut. På hvad vis han är min kusin förstår jag egentligen inte, ty han är Elschens bror, men han försäkrade mig, att vi voro mycket nära släkt, och jag tyckte inte, att det passade sig att bråka med honom, då de allesammans voro så vänliga emot mig och hans mormor förärade mig ett stort sängtäcke, som hon egentligen egenhändigt hade stickat till ett af sina egna barnbarn.

Men ni skulle sett Fritz! Jag har läst om tyska studenter i romaner, och jag har sett »Alt Heidelberg», men att de voro sådana som Fritz, hade jag ändå inte tänktmig. På näsan och hakan och kinden har han stora, eldröda ärr, som han kallar för »Schmisse», och som han är rysligt stolt öfver. Han har varit tvungen att skafta sig dem, säger han, för det att han är i en »kår», som har »accepterat duellen». Ar det inte en underlig orsak till att man låter hacka itu sitt ansikte på det viset? Och när jag blef förvånad och sade, att jag trodde man bara duellerade med människor, som rymde med ens hustru eller kallade en för lögnare eller stötte emot en i en värdshusdörr (för det har jag en gång läst är mycket kriminellt i Tyskland), så gapskrattade han och sade, att -»solclie rei-zende Naivitet» hade han aldrig hört maken till. Men jag tycker det är han, som är naiv, efter som han rakt inte kan eller vill förstå, hur en förnuftig människa uppfattar sådana galenskaper. Jag fick också intryck af att han är litet vriden, ty på kvällen, då vi spatserade hem från ett utvärdshus, där vi druckit kaffe (om man på något sätt kan undgå det, dricker man aldrig här sitt eftermiddagskaffe hemma), begynte han attsucka och vända ut och in på ögonen och allt sådant, som somliga herrar bruka göra, mamma vet, och frågade mig, hvarför i all världen jag inte hade kunnat vänta att gifta mig, när jag inte var mera än nitton år, och att det var alltför tidigt och att det borde i lag förbjudas. Riktigt vackra flickor (han menade mig) borde först utställas liksom värdefulla taflor, så att alla kunde se dem, och inte utan vidare bortlottas i en »afkrok — som Kopenhagen». »Bortlottas!» och »en afkrok soni Kopenhagen» I

— Kan en klok människa säga så? Dessutom är jag ju heller inte precis någon skönhet, fastän jag måste medge att jag själf tyckte jag såg snygg ut, när jag såg mig i spegeln innan vi gingo — jag hade min écru spetsklänning och min långa hvita boa och min stora hvita hatt. Naturligtvis har jag inte torts tala om Fritz’ dumheter för Hans — han var redan oresonligt ond på mig för gratulationskyssen, som det verkligen inte utan yttersta ohöflighet stod i min makt att afvärja. I morse visste jag ju heller inte hur galen Fritz var, och jaghar aldrig firat min

födelsedag i hop med en kårstudent i ett främmande land, och hur skulle jag veta, hvad som brukas? Och att tro, att. om jag än hade varit ogift tusen gånger, jag hellre skulle velat ha honom än Hans! Men från min synpunkt (som Hans rakt inte kan sätta sig in i) kan väl ingen bli ond på en karl, som, till och med när han säger de enfaldigaste saker, bara menar att vara artig. Därför skrattade jag honom bara rakt upp i ansiktet och tröstade honom med att han ändå aldrig hade kunnat få mig, enär Elschen hade sagt, att det var hela familjens högsta önskan, att han skulle göra ett rikt parti, och jag för min del var inte alls rik. Han sade att familjen kunde önska hvad den ville — hädanefter ämnade han aldrig så mycket som se åt en flicka. Och fastän det ju kunde göra mig alldeles detsamma, hvad han för framtiden — när jag hade rest min väg — ämnade göra, så tyckte jag ändå bättre om honom för det att han sade det, och jag upptäckte plötsligt, att han hade riktigt vackra och känslofulla ögon. Detta törs jag inte hellerberätta för Hans, då jag ju nu genom historien med herr von Döhnwitz vet, hur föga sinne han har för det humoristiska.

Men vet mamma, hvad jag kom till att tänka på? Kommer mamma ihåg, att för tre år sedan, då jag fyllde sexton år och vi hade den stora ungdomsbjudningen hemma på Liden, så spådde tant Helga oss allesammans, och mig spådde hon, att när jag fyllde nitton år, så skulle någon komma och fria till mig. Och pappa (tänk att pappa är så dum!) grälade på henne för det att hon »satte myror i hufvudet på småflickorna». Men i dag har jag tänkt på, att det ändå är märkvärdigt så rätt hon fick. Ty hade jag inte varit gift, hade man väl kunnat kalla det Fritz sade för ett slags frieri. Emellertid tror jag, att många herrar äro mera frikostiga med dylika saker, när det gäller gifta damer än när det är fråga om unga flickor. Ty när jag var en ung flicka, var det minsann ingen annan än precis Hans, som friade till mig. Men nu har jag intryck af att jag kan roa mig med att säga nej hvart ögonblick, om jag harlust. Det är väl för det, att jag inte längre är något »parti» — hvarken bra eller dåligt

— utan helt simpelt en ung dam. Och på sätt och vis är det ju också bra mycket enklare och angenämare på det här sättet, då man på förhand inte har något annat val än att bara säga nej Därför förstår jag nu också (hvilket alltid förargade mig den vintern jag var i Köpenhamn hos onkel Waldorfs), att sällskapslifvet egentligen mera är beräknadt på unga fruar än på unga flickor. Vore det annorlunda, skulle det naturligtvis i längden bli alltför allvarsamt och bråkigt. Men det förstod jag ju inte på den tiden.

På kvällen lagade de Erdbeerenpunsch nere i stora lusthuset på Friedrichsthal af jag vet inte hur mycket Mosel och Champagne och jordgubbar. Det smakade rysligt godt

— jag drack två stora glas och blef inte alls yr i hufvudet af det. Men jag är rädd för att Fritz inte tålde det. Han drack också otroligt — det få de nämligen också »systematiskt» lära sig vid universitetet, säger Hlse. Och Albertine blef så lifvadatt hon nödvändigt ville hämta sin citra (hon är ofantligt musikalisk och spelar alla möjliga instrument) och sjunga visan om das Haidenröslein och der wilde Knabe. Och månen sken hela tiden och tjänstfolket kom ut och sutto på trappan och hörde på musiken, och de drucko allesammans min skål, och Hans blef så rörd öfver att de allesamman tyckte så mycket om mig, att han ändtligen gaf med sig och heligt lofvade sin Urtante (vi säga naturligtvis bara »Tante», när vi tala med henne), att vi skulle stanna hela veckan ut ocb låta bli att resa till Dresden och Sachsiska Schweiz, hvilket vi ju från början hade föresatt oss. Naturligtvis ångrade han sig efteråt. Men nu kan det inte hjälpas, och nu hoppas jag bara, att Fritz skall hålla sig i skinnet.

Nej, nu måste jag sluta. Hans säger, att han kan inte hålla sig vaken längre efter Erdbeerpunschen och all den öfriga trakteringen — och jag är redan ett godt stycke inne i mitt tjugonde år. Mammas egen

Nina.VI.

Friedrichsthal 6 juli.

/^\ hvad världen ändå är liten, mamma!

Kan mamma tänka hvem som kommer körande hit upp på gården i går förmiddags — helt sonika i en gul dogcart? Herr von Döhnwitz. Elschen och jag och Albertine sutto under den stora linden och sorterade körsbär till syltning, när han kom. Hans hade gått ut att fiska med Fritz. Jag kände ögonblickligen igen honom på långt håll. Men jag sade förstås ingenting, förrän han kom fram och hälsade påoss. Han var klädd som en globetrotter

engelsman på teatern (han bor bara en half mil härifrån) och hade en stilig groom i grönt livré. Flickorna blefvo så förvånade öfver att jag var bekant med honom — jag tror nästan, att de tyckte det icke var riktigt passande. Men när jag helt lugnt berättade, hur det hade gått till och hela mitt äfventyr, så var det han, som blef chockerad. Jag tror nästan han hade väntat, att jag skulle funnit för godt att låtsa om ingenting och låtit Elschenoch Albertinchen (onkel kallar henne så — ännu!) tro, att vi hade blifvit presenterade för hvarandra på en bal. Han sade efteråt till mig (skämtsamt och skälmaktigt—ty han är ej så burdus som stackars Fritz), att han till den grad hade njutit af att ha en hemlighet tillsammans med mig, och hur jag kunde vara så grym att på det här sättet komplett förstöra hans nöje?... Men jag sade, att jag kunde rakt inte förstå, hvari hemligheten bestod: halfva Halle visste ju,, att tåget hade kört ifrån mig den där kvällen.

Onkel bad honom mycket älskvärdtstanna till middagen — och ni skulle ha sett Hans, när han kom hem och träffade på honom! Jag tordes knappt titta på dem, så rädd var jag för att brista i skratt, men herr von Döhnwitz var bara ett enda strålande leende under sina uppvridna kejsar-mustascher, och var så okonstladt munter och artig, att Hans nödvändigt för skams skull också måste anstränga sig för att vara litet hygglig, han också. Och onkel lät hämta upp en flaska Deutsche?' Sekt vid deser-ten, och det hela var så festligt och muntert, och Albertinchen glömde ännu en gång mustascherna och allt annat ledsamt, och kom bara i håg sina vackra ögon och blixtrade med dem på herr von Döhnwitz, och fäste en ljusröd ros i hans knapphål (han bad ju tusen gånger om ursäkt för globetrotterkostymen) och en precis likadan på sig själf; och Else talade med mig om sin »Schätzchen» och blef sentimental och önskade bara att han vore här; och onkel talade om historier från »der Siebziger-Krieg», och Fritz sjöng ett slags bursch-visa. från Jena, hvilken var förfärligt rolig. Vivoro allesammans i så godt humör, och herr von Döhnwitz sade rent ut, att han omöjligt kunde slita sig ifrån vårt sällskap. Så efter middagen rodde vi ut och drucko kaffe på en liten holme i Ilmfloden och Fritz ställde till fyrverkeri och inte någon annan vidare olycka hände, än att han svedde af ögonbiynen på sig själf. Vi voro allesammans så tacksamma för att intet värre hade skett.

Men om kvällen må mamma tro, att Hans höll en föreläsning för mig. Han sade, att om han hade vetat, att jag hufvud-sakligen skulle tillbringa min bröllopsresa ihop med en galen kårstudent och en junker-idiot, som klädde ut sig som en jockey, så hade vi hellre kunnat stanna på Carlsholm hela tiden. »H u fvu dsakligen?» sade jag — ty det tyckte jag ändå var för starkt. Ja, hufvudsakligen. Han hade sett på klockan och visste precis hur länge herr von Döhnwitz hade suttit bredvid mig, och hur lång tid det hade tagit för mig att spatsera med Fritz från båten och hem. Kan mamma tänka sig något så orätt-vist? Kan jag hjälpa att herr von Döhnwitz hälsar på hos sina grannar, och hvilka kläder han och hans skräddare fantisera ihop åt honom, och att han talar höfligt till mig? Och kan jag hjälpa, att Hans’ egen Ur-tante har en dotterson, som är systematiskt uppfostrad vid ett berömdt universitet till att göra alla möjliga galenskaper? Är det min skull? ... Hade jag kanske varit orimlig emot honom, när Albertinchen kom och kallade honom en »armer Mann» och slog fram om att han var en sådan Don Juan? — »Hvad var det? — Det hade han aldrig hört?» Det kunde också vara detsamma, sade jag, och det kunde aldrig falla mig in att plåga honom med det, men jag bara tackade Gud (och det gör jag också), att jag inte var svartsjukt anlagd . . . Till slut riktigt grät jag, och då insåg han själf, hur orättvis han hade varit och hur fullständigt oskyldig jag var. Men jag sade, att om han oftare ämnade förarga sig öfver herr von Döhnwitz och sin kusin — för min del tyckte jag de voro förfärligt hyggliga och trefliga — så finge han inte vara så oresonlig och låta det

5. — Mailing.gå ut öfver mig. Jag försökte hela tiden att komma ihåg tant Helgas förmaningar om att framför allt vara »bestämd och värdig», men jag tror inte att det är något godt råd, för Hans bara skrattade åt mig, och till slut kom jag också själf till att skratta. Men då voro vi redan för länge sedan goda vänner igen.

Nästa dag kom herr von Döhnwitz igen precis som vi skulle sätta oss till kaffebordet i lusthuset, och när Else såg på Albertine och Albertine såg på Else (o, sådana ögon!), så kom jag att tänka på hvad Hans hade sagt kvällen förut, och jag kände, att jag blef alldeles röd i ansiktet. Så att där kan man se, hur dumt det är att göra anmärkningar! Hade Hans hållit sin mun och flickorna låtit bli att titta på hvarandra, bade jag naturligtvis aldrig ett ögonblick funnit på att inbilla mig, att det var för min skull herr von Döhnwitz kom till Friedrichsthal. Men

nu blef jag alldeles tvungen att tro det, och fastän det var riktigt opassande och omoraliskt och allt sådant, så kunde jag inte hjälpa att jagplötsligt, så snart det gick upp lör mig, kom i märkvärdigt godt lynne. Det är inte något orätt i att jag medger det, ty medan de andra hälsade på den främmande, bviskade jag det genast till Hans på svenska, och han bara skrattade. Och sedan tyckte jag förstås, att jag kunde göra hvad jag ville.

Men vid bordet var ej så muntert som i går, ty när vi hade slutat att dricka kaffe, kommo vi till att tala om judar — a propos en ny doktor, som kommit till byn. Och fastän jag tyckte, att allt hvad de sade lät mycket besynnerligt, så öppnade jag inte min mun, förrän herr von Döhnwitz — på sitt allra mest junker-aktiga sätt — sade, att han sannerligen uppriktigt önskade att tyskarna ville göra detsamma som ryssarna hålla på med: utrota alla judar med eld och svärd. Men då blef jag så upprörd, kan mamma nog förstå, att jag inte kunde tiga längre, och jag sade honom rent ut, att jag aldrig hade hört något så otäckt hjärtlöst, och att det gjorde mig ondt, att jag i all vänskap-lighet hade suttit och druckit kaffe ihop med en sådan barbar. Han riktigt hajade till, och jag såg han blef röd ända upp i pannan. Om jag hade någon som helst kännedom om >;diese Race?» frågade han. Nej, inte mycket — var jag tvungen att svara — ty i Sverige hade vi just ej så många judar, hemma i staden fanns bara en, som hade handel nere vid stranden. Det vet mamma är sannt, så att jag kunde ju inte säga annat, men jag önskade i det ögonblicket, att jag hade kännt tusentals. Så kom jag lyckligtvis ihåg doktor Salomon, och jag berättade, att pappa hade haft en ungdomsvän, som var jude, som han mycket beundrade, och som var en stor vetenskapsman och hade dött på en polarforskningsresa. Och för resten hade jag både hört och läst om många de mest framstående och utmärkta judar. Och jag sade, att jag kunde inte hämta mig från min förvåning öfver att höra tyskarna, som annars vore det vänligaste och hjärtegodaste folk jag kände, i detta enda hänseende bete sig så upprörandeorättvist. Jag var så ond, fastän hela saken ju strängt taget inte det ringaste angick mig, att jag för första gången i mitt lif höll en riktig predikan. Och vet mamma, jag tror verkligen, att något af det jag sade gjorde djupt intryck på dem, ty tant såg ordentligt skamsen ut och onkel medgaf, att många voro nästan monomaner i sitt judehat, och i hans ungdom hade folk inte varit så galna, sade han. Men herr von Döhnwitz gaf sig inte — han sade bara, att han ville inte förneka att die gnädige Fran delvis hade rätt: det kunde ju hända, att det fanns mycken fördom i hans känsla, men desto mera outrotlig var den — och hvad jag tyckte om norrmännen ?... Jag sade, att jag tyckte ingenting alls (är det inte ett ohederligt sätt att diskutera att öfverfalla en med frågor, som inte ha med saken att göra?) men jag visste förstås, att vi

— mina landsmän — hade rätt. Och då skulle mamma ha sett dem 1 De klappade i händerna — det var förstås Fritz, som började — och onkel sade, att detvar ett nöje att höra mig tala i sociala och politiska frågor, för det att jag var så ovanligt klar och koncis och alltid visste precis hvad jag menade. Naturligtvis begrep jag, att de gjorde narr åt mig, men jag låtsade om ingenting, bara satte nacken mot lusthusväggen och såg kallt på dem och inte så mycket som drog på munnen. Hans kunde ju ha hjälpt mig, men nej — han tröstade mig bara med att »alles muss man mitmachen», och nu hade jag också fått erfara hvad det ville säga att vara martyr för sin öfvertvgelse. Senare på kvällen sade Albertine — naturligtvis i annat sammanhang, men jag är inte så dum, att jag inte förstod piken — att här i Tyskland ansågs det ytterst okvinnligt att damer kommo med »starka yttranden» i allmänna frågor, och inga herrar tyckte om det, och hon för sin del hade alltid haft precis samma åsikter som »der Onkel». Jag svarade, att sådant (att ha precis samma åsikter som andra) kunde ju nog gå an — ja, till och med anses klädsamt — så länge man var en ung flicka, men närman blef en äldre gift hustru, vore det naturligtvis ens plikt att försöka bli en själfständig människa och tänka för egen räkning. Jag vet, att det var simpelt och elakt sagdt, och jag ångrar det nu — men jag var så retad. Och dessutom tror jag inte alls, att hon tog sig det vidare när, ty dels lefver hon ju på illusionen om en evig ungdom, dels fick jag i min irritation orden galet i halsen och sade »selbst-verständig» i stället lör »selbständig» — och det hade hon så roligt åt som ett åtta års barn kunde ha haft. Jag är inte högfärdig, men jag kan inte hjälpa att jag är stolt öfver min nation, när jag tänker på hur många på alla sätt och vis utmärkta, nyttiga och högst intagande äldre flickor på Albertines ålder, som vi känna där hemma. Men stackars Al-bertinchen — hon har aldrig lärt annat än att vara >;ein gntes, liebes Kindchen», och nu håller hon på med det, tills hon blir femtio år.

Godnatt, kära mamma. Jag är inte ännu i riktigt godt humör, och jag kan inte låta bli att sitta och tänka ut de

mestbitande och dräpande saker, som jag skulle ha sagt, när de började skratta åt mig i eftermiddags. Nu har jag minst ett dussin briljanta repliker i beredskap Så går det mig alltid.

Mammas Nina.VII.

Friedrichsthal 8 juli.

IDAG ha vi tillbragt dagen på herr von Döhnwitz' slott Tannenfels. Ja, jag säger »slott», ty fastän det inte är särdeles stort och hela den ena sidan är nedrifven och ombyggd, ser det ut precis som ett slott skall se ut, eller som jag trodde det skulle se ut, innan jag hade sett något. Det är rödgrått och uråldrigt med famns-tjocka murar och ett rundt kärntorn (som på tyska eller franska har ett särskildt namn, som jag inte minns), utan fönster, med platt tak och fyrkantiga tinnar, bakomhvilka man kan tänka sig bågskyttar, som skjuta ned på en. Hela trakten är stolt öfver det tornet, och det är herr von Döhnwitz' ögonsten: han berättade mig, att det hade utstått en belägring under trettioåriga kriget, när hans förfäder kämpade under Gustaf Adolf och hertig Bernhard af Wei-mar. Trapporna äro smala och konstiga i korkskruffason. Men rummen — de som kunna användas — äro moderna och eleganta, inte alls lika det öfriga huset utan snarare herr von Döhnwitz själf och hans syster.

Hon — systern — var där nämligen också och kom ut och tog emot oss på trappan. Hon såg så stilig ut, som hon stod där i solskenet under slingerväxterna med den gamla hvälfda dörren bakom sig, att jag strax kände mig alldeles förtjust i henne. Hon är också mycket söt men inte ett dugg »deutsche-Hausfrau»-aktig eller gammaldags dygdig, som de allesammans äro på Friedrichsthal. Elschen berättade, att hon hade blifvit mycket oförståndigt uppfostrad: om vintrarna i Berlin, om somrarna i Nor-derney eller Scheweningen, och nu var hon gift med en ryttmästare i Hannover, och de hade ingenting alls att lefva af. Jag antar att Else tyckte det var nödvändigt att berätta detta, ty att de alls ingenting hade att lefva af kunde man absolut inte se på fru von Wachtleben, som var alldeles gudomligt klädd: gröna sidenunderkjolar, grå musslinsklänning, grön hatt med något grått och skärt öfverallt (»en dröm», som moster Cecilia skulle sagt 1) och ett par pikanta grå kängor, som hon måste ha gifvit minst femtio mark för. Hans säger att det är skamligt af mig att på det viset värdera damers toaletter, men kan man hjälpa att man kommer till det, när man ögonblicket förut har hört, att hon egentligen inte hade råd att köpa så mycket som ett bluslif?. . . Emellertid sparar hon väl in på något annat kan jag tro. Hon sade till exempel att hon tyckte, att det var ett så praktiskt mod för barn att springa barfota, såsom de nu för tiden göra — till och med vid de allra finaste internationella hafsbad, sade hon — därför att det sparade så mycket skodon.Och hon såg så snusförnuftig ut, när hon sade det, att det kanske blott är förtal, när folk säger att hon är så slösaktig.

Herr von Döhnwitz var i snöhvita byxor och svart jacka och en panamahatt, som Hans tror hade kostat tvåhundra kronor (så att mamma kan se, att han egentligen inte behöft vara så sträng emot mig för det jag sade om systerns kängor), och hans mustascher voro ännu stiligare och hans tänder ännu hvitare än vanligt, och han är en charmant värd. Jag gjorde inte annat än beundrade honom: han var vördnads-fullt gemytlig mot onkel och tant, han var skämtsamt galant mot Elschen — lät med ett par betecknande handrörelser mycket graciöst förstå, hur »reizend» hennes skära klänning var (den var banal bredvid fru v. Wachtlebens) — och nästan sentimentalt galant mot Albertinchen. Mot Fritz var han kamratlig och godmodig och så älskvärd mot Hans, att innan denne visste ordet af, hade han bjudit honom till Cärlsholm till oktoberjakterna. Jag trodde knappt mina egna öron — så mycket som Hanshela tiden har haft emot herr von Döhnwitz. Och nu ångrar han sig också förstås och säger, att jag skulle ha »hindrats honom. Gud vet, på hvad sätt! Vet mamma, ibland tycker jag verkligen, att karlar ställa bra stora fordringar på oss.

För resten var jag inte ens tillstädes, när bjudningen skedde (Hans säger, att det borde jag ha varit, och hade jag varit det, hade det inte händt), utan det var herr von Döhnwitz själf, som berättade mig, hur ytterst »liebenswiirdig» min »herr Gemahl» hade varit. Det var när vi gingo uppför trappan till tornet, och den är så bristfällig att han ett par gånger nästan tyckte det vara nödvändigt att bära mig. Men jag sade, att jag kunde klättra som en katt och det kan jag också. Jag kunde inte hjälpa, att jag till en början undrade om han hade hört rätt, och om Hans verkligen inviterat honom, men det kunde jag ju inte högt tvifla på, så att jag sade bara »wie nett/» och att det säkert skulle glädja Hans mycket att visa honom Danmark. Kunde jag säga mindre till en

människa,som nästan höll på att bryta halsen af sig för min skull i sin egen lifsfarliga trappa? Och så artig som han alltid visat sig mot oss bägge! Naturligtvis vet jag inte om han på tu man hand är lika förtrollande mot Else och Albertine som mot mig, men jag måste säga, att jag den eftermiddagen hade intryck af att hela Tannenfels och han själf också egentligen bara existerade för min skull. Och jag har beslutat att det första jag skall lägga mig vinn om, när jag kommer hem och kan förfoga öfver min tid, det skall bli att försöka skaffa mig ett så förtjusande fint sätt, som han och hans syster ha. Hittills har jag hjälpt mig med att niga och tiga, och det kan ju nog gå an för unga flickor — men sedan jag blifvit gift, duger det minsann inte längre. Det är till och med bättre, har jag upptäckt, att säga dumheter än att tiga.

Naturligtvis bryr jag mig inte ett dugg om herr von Döhnwitz, men när vi stodo däruppe på platformen, där jag hade tänkt mig bågskyttarna (ingen af de andra damerna vågade sig dit, förstås, och Fritzhade, när vi kommit halfvägs dragit Hans med sig in i rustkammaren), och han började fantisera om riddartiden och Schillers»Handske» och om hur han föreställde sig en af de riktiga borgfröknarna från den tiden, så... Ja, mamma må inte tro, att jag är mera inbilsk än andra damer (tänk bara på Albertinchenl), men det var så tydligt, att han på ett eller annat sätt ville säga mig, att jag ända från den där morgonen i Halle, ja, ända från färjan hade gjort intryck på honom, att jag blef riktigt generad. Han både talade om »ödets orättvisa» och mera, och hade jag inte förstått hans ord, så kunde jag sannerligen inte missförstå hans ögon. Men tycker inte mamma, att han borde ha hållit sin mun, när han vet, att Hans intet anande står nere i rustkammaren — precis under våra fötter — och tittar på hans egna gamla spjut och pistoler? Jag tyckte att det var så malplaceradt, men hvad kunde jag göra? Jag vet, att han tyckte att jag inte visade mig känslosam nog i Halle, när Hans kom, och så har han kanske dragit några dumma slutsatser. Hvad vet jag? Jag vetbara, att jag blef mycket förvånad öfver hans sätt emot mig däruppe på taket. Albertine säger att han är en »riktig Don Juan» — men det säger hon om alla till och med om den oskyldige Frits. Emellertid må mamma inte tro, att jag på något sätt var oförsiktig eller bar mig dumt åt

— jag låtsade helt simpelt som jag rakt inte förstod. Och fastän jag hade hjärtklappning och kände att jag blef rödare och rödare under floret, så hade jag likväl sinnesnärvaro nog att säga ><wie beliebf» hvar gång han började bli alltför sentimental och romantisk. Och det gjorde honom efter hand till den grad nervös, stackars karl, att jag såg, att han riktigt bade lust till att svära öfver mig. Till slut blef det verkligen så komiskt, att jag inte längre kunde hålla mig för skratt. Men det var inte länge jag bade lust att skratta, ty han blef alldeles röd och strax efter blek, och han sade, att till och med om han var tokig — och det visste han förstås, att ban var — så behöfde jag inte så tydligt visa mitt förakt för hans känslor. Och bvadhjärtlöshet angick, så var den grymma Kunigunda, vi nyss hade talat om, en riktig barmhärtighetssyster i jämförelse med mig. Och jag var så ond på honom för att han inte kunde tiga, när jag hela tiden på det mest taktfulla sätt hade velat visa honom att jag inte alls ville höra på honom, att jag nästan höll på att stampa i golfvet. Det var väl jag inte gjorde det, ty det kunde kanske ha gått itu. Men tror mamma förresten att det är något vidare med folks känslor, när de i sina mest upprörda ögonblick kunna blanda »Kunigunda» in i dem? Jag vet då, att om jag vore riktigt, riktigt kär och på samma gång riktigt, riktigt ond, så skulle jag nog inte komma ihåg en enda dikt i världen. Och jag vet att Hans är lik mig i det fallet. Han skulle kanske ha skakat mig, ifall jag vid ett sådant tillfälle hade skrattat åt honom, men han skulle aldrig ha kommit med Kunigunda.

Nere i trädgården väntade fru von Wacht-leben på oss vid ett förtjusande tebord Det var så godt att få te igen (man får

6. — Mailing.ju annars för det mesta alltid kaffe här), men den första koppen slök jag nästan utan att känna, hur den smakade. Nu vet jag emellertid, att mamma har rätt i att ingenting inverkar så lugnande på ens nerver som te, för redan när jag hade druckit hälften af den andra koppen, kunde jag fullkomligt följa med allt, som sades vid bordet, och till och med skratta åt Fritz' idiotiska kvickheter, som äro sådana som: »Wer war der erste Lieutenant?» (Ingen vet det förstås). »Joseph», skriker han triumferande, »denn er trug ein buntes Kleid und glaubte sich besser als seine Bruder». Och ni skulle se, hur gränslöst rolig Albertinchen tycker att han är. Det är riktigt rörande.

Men herr von Döhnwitz såg mörk ut, och jag tror att han ångrade sig. Ty när han sedan följde oss genom parken, sade han till mig, att jag måste förlåta honom, och att han visste, att han hade burit sig oförsvarligt åt, och han visste rakt inte hvad som kommit åt honom, men jag hade gjort honom komplett tokig. Hela sitt lifhade han drömt om en varelse precis sådan som jag. (Tänk, mamma! — Jag kunde inte hjälpa, att jag strax tänkte på syster Nanny, som är så lik mig, om inte det vore ett parti för henne, när hon blir vuxen.) Det hade varit som en uppenbarelse från en annan värld, sade han, när han träffade mig. Och om jag inte trodde på själavandringen och om vi inte hade träffats för tusen år sedan, o. s. v., o. s. v. Jag tittade ju bara på honom. Och så blef han plötsligt alldeles förnuftig igen och frågade mig helt enkelt, om jag inte ville glömma allt det här och om inte vi kunde bli vänner? Jag sade, att jag aldrig ville tänka på hvad han hade sagt (fastän det kommer jag naturligtvis ändå till ibland), och att jag gärna ville, att han skulle anse både mig och min man för sina vänner. Och så tog han mig i hand och såg mycket allvarligt på mig.

Ännu törs jag inte berätta den där historien för Hans, men jag tyckte att jag ville skrifva det till mamma, så har jag ändå liksom bättre samvete. Fastän detnaturligtvis är orimligt att herr v. Döhnwitz' fantasterier på något sätt skulle kunna angripa mitt samvete — jag har ju inte gjort det minsta för att framkalla dem och inte kan jag hjälpa, att karlen »hela sitt lif» har drömt om ett sådant väsen, som tillfälligtvis liknar mig. Det kunde ju lika så väl ha liknat Elschen, och jag är säker på att i så fall hennes samvete ändå hade varit lika lugnt som en filbunke, när hon nästa gång träffade sin Referendar.

Och i morgon resa vi, och det är långt till oktober — ifall herr von Döhnwitz verkligen efter detta skulle komma till Carlsholm.

Men det är i alla fall bäst att mamma inte visar någon annan det här brefvet. Historien om Josef och »das bunte Kleid» kan mamma berätta för Nanny, så att hon kan lysa med den i skolan. Det vet jag att jag hade gjort på min tid.

I morgon fara vi alltså härifrån. Och fastän jag haft riktigt roligt — det vore synd att säga annat — så gläder jag migändå åt att åter få vara allena med Hans i främmande städer, i D-Zug och på öppna landsvägen.

Mammas egen Nina.VIII.

Oberfeld 11 juli.

|V yf amma undrar väl hvarför vi inte äro -* ▼ 1. i Eisenach, dit vi — efter hvad jag skref å mitt sista vykort — ämnade oss, då vi reste från Friedrichsthal.

Men denna gången är det verkligen min egen skull, att jag kommit på villovägar. Jag sitter och skrifver i den otref-ligaste väntsal i hela Tyskland — det luktar af bajerskt öl, som om jag sutte i en ölbutelj, och det är rysligt smutsigt på golf-vet, och en milliard flugor på fönstren. Men det kan väl, Gud vare lof, inte vara stort längre än en timme till innan Hans kommer.Från Friedrichsthal (ingen kan tro, hur rörande afskedet var!) foro vi med vagn en mycket lång väg till ett ställe, som heter Luisenthal. Där stego vi in i ett ömkligt litet tåg — det minsta och blygsammaste jag sett, som skulle föra oss till Georgen-thal. Men Georgenthal är, fastän liten, en rysligt villsam station med en massa järnvägar till höger och vänster och Umsteigen både hit och dit. Vi skulle vänta en half-timtne på vårt tåg, och Hans sade, att han ville begagna tiden till att bli ordentligt rakad (i Friedrichsthal har kusken gjort det

— hans haka ser ut som ett hackbräde), så kunde jag vakta bagaget så länge. Jag satte mig alltså tåligt till ro på en bänk midt i solskenet, och när jag hade ätit ett halft kilo körsbär, upptäckte jag plötsligt till min förskräckelse, att min klocka hade stannat för minst tre timmar sedan, och jag började bli orolig för tåget. Hans hade sagt, att han nog skulle ställa om en > Gepäckträger», som skulle hämta våra saker, och till och med om han själf inte kom förrän i sista minuten, skulle jag inte blinervös utan bara lugnt stiga in i kupén och vänta på honom. I en så liten håla som Georgenthal kunde man omöjligt taga miste.

Just som jag satt och tänkte på klockan och undrade, om jag tordes gå från sakerna och kika på stationsuret, kom en karl fram till mig i storrutiga kläder och eldröd halsduk med en väldig »diamant» i, och tog stråhatten af och

bugade sig mycket djupt och sade något som jag inte förstod. Men jag är så van vid att aldrig förstå hvad de säga, så att jag sade bara (jag kunde ju inte veta, hur de bruka gå klädda i Georgenthal):

— Acli! — Sie sind naturlich der Gepäck-träger ?

— Ich ? . .. Gott, du Allmächtiger — nein ! sade han bara, alldeles rasande. Och han förklarade, att han trodde jag var en fräu-lein Schultze, som var förlofvad med hans bror, och som han skulle hämta. Men tycker mamma, att jag ser ut som om jag hette Schultze och vore förlofvad med enkarl, som har en bror, som går med eldröda halsdukar och »diamanter»?

Emellertid måtte den riktiga Gepäck-trägern (jag tror inte, att det finns mer än en i Geqrgenthal) ha hört oss, ty han kom fram i detsamma och frågade, om han skulle ta sakerna. Tåget gick om två minuter . . .

Så följde jag naturligtvis med honom

— förtröstansfullt och intet ondt anande — och min rundresebiljett blef vederbörligen undersökt och jag kom in i en kupé och betalade bäraren och tyckte själf att jag visade mig i hög grad praktisk och rådig och självständig. Och precis som tåget sätter sig i gång, ser jag Hans komma springande ut genom väntsalsdörren. Jag viftar till honom af alla krafter — rysligt olycklig kan ni väl förstå — och försöker göra begripligt för honom att jag har gjort precis som han sade — men i och med detsamma jag far förbi honom ropade han med en förfärlig röst, att det är galet tåg, men jag skulle bara taga det med lugn och vänta på honom vid nästa station . . .

\Jag blef naturligtvis förtviflad och rådgjorde strax med konduktören, som var min enda tröst. Han sade, att jag måste fara ända till Oberfeld — tåget stannade inte vid nästa station. Hvad var Oberfeld? Det stod inte i geografin, sade jag. Det blef han mycket förvånad öfver, för det var en Kreisstadt och hade sex tusen invånare, och där skulle inte gå någon nöd på mig, och der herr Gemahl skulle naturligtvis taga skjuts, då det inte mera gick något tåg åt detta håll på kvällen .. .

Jag kände mig så hjälplös som ett fem års barn, och när jag hade samlat ihop mitt pick och pack och steg af midt på slätten vid en liten station, litet större än en mullvadshög, kände jag mig nästan mera öfvergifven än jag gjort i Halle. Jag visste att Hans omöjligt kunde komma förr än om ett par timmar, därför magasinerade jag mina saker på stationen och gick in och beség »die Kreisstadt».

Jag hade bara två mark i portmonnän, och då det kanske kunde bli nödvändigt att också skaffa mig nattlogi, tordes jaginte vara på något sätt öfverdådig. Men hungrig som en varg var jag. Så gick jag in i en mycket enkel bagarbutik och frågade efter »Zwiebäcke» och hvad de kostade. En pfennig stycket. Jag bad om fem. Och jag såg, att madamen undrade om hon efter den affären fortfarande skulle kalla mig för »onådig».

Aldrig i mitt lif har jag sett en så öde och melankolisk stad som Oberfeld. Den består af långa rader af alldeles likadana, rutiga tvåvåningshus och breda gator, där det inte finns en katt — mycket mindre en människa. Inte ett träd, inte en blomma

— man skulle inte tro sig vara midt i Thiiringen.

När jag utan vidare nyfikenhet med min kakpåse i handen hade gått och sett mig omkring en stund och fått klart för mig hvar kyrkan låg, och hvar apotekaren bodde och sett i boklådan att Oberfeld'-arna hufvudsakligen med förkärlek läste sådana romaner som »Waldzauber» och »Beichte einer Gefallenen», märkte jag plötsligt, att jag började väcka oerhördt uppse-ende i kretsstaden. Ty fastän det ännu alltjämt inte fanns en själ på gatorna, sutto damerna trofast vid reflexionsspeglarna och lutade sig ut och tittade på mig. En liten flicka hos apotekarens gallskrek för att det inte var plats nog åt henne i fönstret, från hvilket de stora syskonen puffade henne undan, bara för att komma åt att se på mig. Naturligtvis kunde jag inte länge utstå att vara föremål för en sådan sensation, och då jag inte längre kände mig särskildt nyfiken på Oberfelds härligheter, vände jag om samma väg jag kommit och började åter gå utåt vägen till stationen, som ligger en fjärdingsväg från staden, för att den skall ha plats att utvidga sig. Där satte jag mig på en dikesren vid vägkanten oeh började knapra på mina fem skorpor.

Och då hände det, vet mamma, att jag i denna trista och oromantiska kretsstad såg det vackraste jag sett i hela det

vackra Thuringen: från en himmel, som var så vacker, att jag tyckte jag aldrig hade sett himlen förut, såg jag solen gå ned öfverslätten bakom de fjärran blå kullarna. Och jag satt och tänkte på att det har jag åtminstone vunnit genom min första utrikes-resa, att jag nu förstår att se på ett annat sätt än förut. Mycket, som jag förut aldrig ens tänkt att ge akt på, faller mig nu ovillkorligt i ögonen och tilltvingar sig min uppmärksamhet. Jag vet inte riktigt, bur jag skall säga, och det är så svårt att tala om saker som man icke är van att tala om, men mamma förstår nog, hur jag menar. Och det gör Hans också, ty vi tala ofta om det.

Det kom tre små flickor på landsvägen, linhåriga och barfota, och när de sågo att jag hade en kakpåse och att jag smålog emot dem, så stannade de förstås.

— Hur gamla äro ni? sade jag.

— Jag är sju och Mariechen är fem och ett halft, sade den äldsta.

— Hur många år är då den lilla där?

— Hon är inte några år alls. Hon är bagarens.

— Neej! sade jag. Och hvems äro ni?

— Vi äro skomakarens.Detta var min enda omedelbara beröring med invånarna i Oberfeld. Därefter tego vi allihop, och när de hade stått litet framför mig alla tre på rad och sett ihärdigt på mig, så gaf jag dem naturligtvis resten af mina skorpor.

Vet mamma, jag tror, att om man än är aldrig så lycklig tillsammans med en annan människa, så behöfver man ändå ibland att vara ensam — mol ensam. Det är naturligtvis för den skull Hans alltid rökar en cigarr utanför vårt fönster om kvällarna och sällan, till och med om det är aldrig så sent, går in på samma gång som jag. Han vill vara af med mig en stund — men han vill, att jag skall vara i närheten. Jag har inte riktigt förstått det förut, men nu blef det mig plötsligt alldeles klart. Jag hade förut så brinnande önskat, att Hans snart, snart skulle komma, men medan jag satt där i landsvägs-gropen och såg de små töserna efter sitt »Guten Abend» långsamt gå bort på den breda vägen rakt in i solnedgången alla tre i rad liksom förut — så önskade jagriktigt att det skulle dröja litet ännu, innan han kom. Det var liksom om jag satt här och ändtligen »sansade mig» — som Nanny säger — efter hela denna månad. Förstår mamma mig, om jag säger, att det kändes liksom om jag gått uppför en trappa och nu kommit till den första afsatsen och satt och hvilade mig och tittade ned. Kände mamma det på samma sätt, när mamma hade varit gift en månad? Men naturligtvis har ingen människa någonsin varit så allena som jag var i Oberfeld.

Och medan jag nu talar så öppet med mamma, vill jag också fråga om en sak. Jag har ofta läst i böcker att de kvinnor, som alltid sätta näsan i vädret och förstå att säga nej och »hålla på sin värdighet», i längden stå sig bäst. Jag menar gent emot sin man. Tror mamma det? —Jag tror det inte. Och jag är rädd för att det vore det genomskinligaste komedispel, ifall jag någonsin ville visa mig stolt och kall och oåtkomlig och sådant där, ty Hans vore en idiot, ifall han inte kunde se, att om han önskade det eller vi behöfde det,vore jag mera än villig att lägga mig på knä och skura hans golf eller göra hvad som helst — bara för att få lof att stanna hos honom.

Men nu är det sent och jag har ju alldeles glömt att tala om afskedet från Frie-drichsthal, och hur Fritz fotograferade mig minst tjugu gånger och lånade Albertinchens cittra och sjöng serenaden af Faust och mycket annat utanför vårt fönster, ända tills det började bli åskväder, och vi allesammans måste stiga upp och dricka rhenskt vin inne i stora salen. Och Elschen kammade mitt hår den sista dagen och planterade alla sina egna celluloidspännen i det, så att Hans sade, att jag såg ut som en vandrande sköldpadda, ocb vi ha lofvat att komma på hennes och Willibalds bröllop. Och utom sängtäcket (som är rätt tungt att föra med sig) har die Urtante stoppat halfva kofferten full med egenhändiga beskrifningar på alla rätter vi ha tyckt om, medan vi voro där, och hade jag inte diplomatiskt hindrat henne, hade jag nu haft ett' halft dussin kompottburkar inuti min bästa hatt.Och vi ha heligt lofvat att komma igen nästa sommar, och de ska allesamman komma och hälsa på oss.

Nu måste jag lägga in mitt bref, som jag hoppas mamma kan läsa, fastän jag bara haft en trubbig blyerts att

skrifva med — det börjar bli riktigt skumt och fröken bakom disken sofver öfver bierflaskorna. Bara Hans snart ville komma!

Nina.

7. — Mailing.i tror väl att vi aldrig komma till

Eisenach! Men vi kunna inte ännu slita oss ifrån Thuringen, och Hans säger, att efter allt sällskapslifvet på Friedrichs-thal äro vi verkligen skyldiga osssjälfvaen ordentlig »Flitterwoche».

Men först måste jag berätta, hur det gick mig i Oberfeld. Emellertid hoppas jag, att mamma af Hans' hälsning utanpå kuvertet såg, att han kom till och med innan jag ens hunnit afsända brefvet. Han kom också mycket snarare än jag vågade hoppas, därför att järnvägsmänniskorna blifvit rördaaf medlidande och låtit honom åka på dressin ett långt stycke. Han hade alltså blott behöft taga skjuts den sista biten.

Men det var i alla fall så sent, att vi nödvändigt måste öfvernatta i Oberfeld. Och vi hade en härlig kväll och superade i en lustig gammal gästgifvaregård ihop med en Probenreuter i rödrandiga skjortärmar. Det fanns nämligen inte mera än ett bord i skänkstugan, och det var förfärligt varmt. Men om där också hade suttit ett dussin Pro-benreutrar utan skjortor, tror jag inte att det hade gjort ett grand skada på min aptit. Aldrig i mitt lif har kvällsmat smakat mig så godt, tror jag. Hans var inte alls ond på mig — hvilket han ju var i Halle — och vi hade så roligt och skrattade så mycket åt allt hvad vi hade upplefvat, att jag tror människorna i hotellet till slut trodde, att vi hade haft något fuffens för oss och rymt vår väg. Probenreutern, som nog var en mycket hygglig och aktningsvärd karl, fastän han drack åtta sejdlar och gick i skära skjortor blef, mer och mer mörkröd i ansiktet och sneglade strängtoch generadt på oss under hela supén. Och ute i gången, när jag skulle gå upp på vårt rum, hörde jag värdinnan säga till jungfrun, att jag säkert vore »eine fran-zösische Dame.» Det var det allra värsta de kunde säga, sade Hans, när jag berättade det för honom, och han trodde, att jag för alltid hade förlorat mitt rykte i Oberfeld. Först genom det hemlighetsfulla sätt, på hvilket jag utan honom gjorde min entré i staden, sade han, och vidare genom min fempfennigaffar i bagarbutiken och min tarfliga måltid i landsvägsgropen. Och hans egen eleganta apparation vid nattetid och den flaska »Schaumwein» vi drucko hade satt kronan på verket. Det kan nog hända att han hade rätt — men, o, hvad vi hade roligt!

Senare på natten blef det emellertid slut på nöjet. Först vaknade jag — det var inte möjligt att sofva. Jag tände ljus så försiktigt jag kunde . . . Vägglöss! Hela horder af vägglöss! Jag såg dem. Käraste mamma, jag trodde jag skulle blifvä uppäten. Och Hans, som af artighet måsthålla sig vaken nästan hela förra natten — först för det Fritz inte ville upphöra med serenaden och sedan därför att det åskade, var så sömnig och blef i riktigt dåligt humör öfver att jag väckte honom och kunde inte begripa att jag kunde göra »så mycken affär» af saken. »Så mycken affär!»

— Mamma skulle ha sett, hur resignerad jag var. Lyckligtvis fanns det en balkong till rummet och där gick jag ut och satte mig på en rankig rörstol och såg solen gå upp öfver slätten. Det var naturligtvis mycket vackert och stämningsfullt och allt sådant, men jag kände mig så trött och oupplagd, att jag, rent ut sagdt, inte hade mycket sinne för det.

Och kan olustighet och dåligt lynne göra en mera respektabel, så tror jag att Ober-feldarnas sista intryck af mig måste ha varit ytterst fördelaktigt. Jag var lika butter som den rosenröda probenreutern och såg ut som en hamn, när jag lämnade dem.

Vid middagstid kommo vi till Friedrichs-roda och efter att ha ätit sex rätter (utom några Meh/speisen) togo vi oss bägge en lur påtre timmar. Hans sade, att jag ännu såg så slö ut, att han kunde garantera, att vi denna gång hade gjort ett fullständigt aktningsvärdt och comme il faut intryck.

Efter denna min första middagslur sedan jag var fem år kände jag mig ytterst pigg och »nnternehmungslustig», och fick Hans till att hyra en automobil, och vi foro till ett ställe, som heter Inseisberg, där det fanns en berömd utsiktspunkt, och jag kände mig oändligt fashionabel ihop med en skara amerikanska turister, som också beságo trakten. De voro förfärligt trefliga — mamma och pappa och två flickor och tre beundrare ifrån Denver i

Colorado. De hade jag vet inte hur många millioner och höllo på att »do» Europa i en fart, ty de måste vara hemma till den ena flickans bröllop i september. Hon skulle gifta sig med en af beundrarna, men jag kunde omöjligt räkna ut hvilken af dem det var, ty de höllo sig jämt alla tre omkring henne. Och hon kallade dem allesammans med förnamn och de kallade henne allesammans för Daisy, och hon hade —sade systern — »a realgood time». Systern, som jag talade med, skelade rysligt och hade inga beundrare alls, men hon saknade dem inte, sade hon, ty hon höll på att skrifva en roman om Europa och systerns upplefvelser. Hon sade att hon var glad att ha gjort min bekantskap, ty hon behöfde en vanlig europeisk flicka till staffagefigur, men hon hade inte sett någon, som passade förrän nu, och om jag inte vore en »vanlig» typ?... Så tog hon upp sin notisbok och fastän jag inte riktigt kunde se åt hvilket håll hon tittade, så förmodar jag det var på mig, ty hon visade mig efteråt, hur ordentligt hon hade skrifvit upp allting: mörkbrunt hår, grå ögon, grop i ena kinden o. s. v., o. s. v. — precis som när man efterlyser en mördare eller en får pass till en Rysslandsresa. Så att nu kommer jag i romanen söm en »vanlig europeiska» — hon kunde lika gärna ha sagt »inföding», för det menade hon. Hon sade, att hon alltid arbetade på det viset — »apres la nature», sade hon—ty det vore det absolut pålitligaste.Vi kommo hem utan olyckshändelse, fastän Hans hela tiden på det mest oförsvarliga sätt satt och störde chauffören med frågor, och till slut själf gaf sig till att styra hela den konstiga inrättningen. Jag är inte annars rädd af mig, men när jag steg ur lofvade jag mig själf, att jag aldrig skulle köra i automobil med en klåfingrig sjöman, och chauffören var riktigt grönblek, när han tog emot sina drickspengar. Hans ångrade sig efteråt. Och från de nästa två dagarna finns det ingenting att berätta.

Men i går afton, må mamma tro, blef det plötsligt slut på vår ensamma »Flitter-woche». Strax före supén, då vi kommo hem från skogarna — (o, sådana skogar, mamma! De äro ju allesammans lierzog-liclie och man kan se på dem att ingen på femhundra år har fått röra så mycket som en pinne utom hertigen själf) — hvem kommer emot oss om icke fru von Wacht-leben. Alldeles förtjusande klädd och friserad och så glad öfver att träffa oss! Hon skulle ligga här och genomgå enbadkur, sade hon — besöket hos brodern hade bara varit en passant — och hur länge vi ämnade stanna?. . .

»Inte länge», sade jag strax. »Leider», tilläde Hans genast förmildrande. För det att min röst hade låtit så stel och kall, förklarade han efteråt.

Hon frågade, om vi hade något emot, att hon intog sin supé vid vårt bord — vi åto alltid på en terass och under den mest invecklade men diskreta kontroll från hotellpersonalens sida — och det låtsade vi förstås som om vi ingenting hade emot, fastän nog var det bra påfluget af henne. Emellertid var hon mycket älskvärd och charmant, liksom hon varit den eftermiddagen på Tannenfels, men — jag vet inte hur — jag tyckte inte hälften så mycket om henne som där, ty nu såg jag först att Elschen hade rätt och att hon verkligen var alldeles oförsvarligt kokett. Mer än det kan gå an för en gift hustru med fem barn, tycker jag. Hon gjorde det mycket bra och fint (koketterade, menar jag), men jag tycker alltid att sådant är osmakligt att se på, och detförstör i regeln mitt eget nöje. Inte för att jag har anlag för svartsjuka — det har jag gudskelof inte alls — men för att jag i allmänhet tycker det är upprörande att se medelålders damer göra sig till för herrar, och fru von Wachtleben är minst tio år äldre än Hans. Det sade jag också på kvällen. »Är det möjligt?» sade han bara, och jag höll på att bli riktigt förvånad och ond öfver att han var så naiv, men så skrattade han mig midt upp i ansiktet, och jag begrep, att det var jag, som hade varit dum, och att han lika väl som jag förstod att bedöma henne. Jag måste medge att hon hade bländat mig på Tan-nenfels — men där hade jag ju också så mycket annat att tänka på, att jag kanske ej riktigt gifvit akt på henne.

Nu ha vi emellertid beslutat att resa från Friedrichsroda. }ag börjar hålla med Hans: det är verkligen inte roligt att alltid sitta och underhålla främmande människor, när man har så kort tid på sig för egen del. Och i eftermiddag resa vi också .med hästar och vagn till Eisenach — för att slippatågombytena på de små järnvägarna och på vägen besöka Ruhla.

Mammas Nina.

P. S. Jag tror, att fru von Wachtleben tycker, att jag är ovänlig mot henne, för hon kniper ihop ögonen, när hon

ser på mig och småler. Men »man kann ja nicht fur alle schwärmen», som Albertinchen brukade säga, när hon talade om en herre, som inte ville kurtisera henne. Och, vet mamma, jag tycker, att det är litet dålig smak att vara så ytterst förekommande emot människor, som nästan äro en obekanta — riktigt göra sig till. Jag frågade henne, hvem som var hos hennes barn,

o

medan hon var borta. A, de voro så vana att mest sköta sig själfva, sade hon. Hon satte så stort värde på själfständighet, sade hon, och hon hade alltid hört, att skandinaviska damer voro ansedda för att vara så själfständiga, men . . . Jag kan inte beskrifva hennes frågande blick på mig — bara frågande. Hon tycker naturligtvis att jag hänger efter Hans, för att jag hindradehonom från att stiga upp och spela lawnten-nis med henne i morse. Tror mamma det är nödvändigt att äldre damer alltid skola visa sig öfverlägsna emot oss — jag menar oss, som inte är så gamla och så vana vid världen? Några visa på det mest bildade sätt i världen ett så outhärdligt öfversitteri, att man inte alls kan njuta af sin ungdom och de fördelar man har af att vara yngre än de. Naturligtvis har jag redan räknat ut, att orsaken till att äldre gifta damer kunna gå på och göra eröfringar i det oändliga, medan många söta unga flickor

— som vår urtante brukar säga —stå »mit trocknem Munde», är den, att de kunna och våga sig på att tala om .. . allting. Och männen vilja ju framför allt roas! Det var annorlunda —och bra mycket trefligare

— för trettio ä fyrtio är sedan, då mammor gingo med slätkammadt hår och mormödrar med mössa. Då visste man hvad man var värd, men hvem vet det nu ? Elschen säger, att fru von Wachtlebens äldsta dotter är sjutton år och går i reformdräkt, utan korsett och med håret i en liten knut inacken, och har röda händer och kan knappt säga »bä». Vanligtvis blir hon tagen för sin mammas guvernant och herrarna stamma och bli förlägna, när de träffa dem i sällskap med hvarandra. Ty ingen karl vet nu för tiden, hvad han skall säga till en sjutton års flicka! Är detta inte upp- och nedvändt, mamma? Jag tycker det är riktigt ängsligt att tänka på, hur det skall utveckla sig, när de nuvarande mammorna, som inte alls kunna åldras, få barnbarn och barnbarns barn.

Nina.X.

Eisenach 18 juli.

I kommo ändå inte hit den aftonen

vi hade tänkt — fru von Wachtleben ville nödvändigt, att vi skulle gå med henne på teatern och se en •»Scliwcink». Det gjorde vi, men jag ämnar aldrig mera bli imponerad af utländska benämningar, ty »das Kurtheater» i Friedrichsroda är inte ett dugg förnämligare än »Salen» i Larssons hotell där hemma, då de ställa upp alla stolarna i långa rader bakom hvarandra. Men innan ridån går upp, slå de tre gånger på en gongong — precis som i Théatre Francais. Så att jag förmodar att det kanske ändå är finare.Jag satt emellan Hans och fru von Wacht-leben och då hon bara har mig att tala med (mamma vet, att somliga damer bli sig helt olika i karlsällskap) är hon riktig treflig och underhållande. Hon berättade mig så mycket från den tiden hennes man var militärattaché i Bukarest (vi sågo Shaws stycke med den tappre soldaten, som gömmer sig i flickans sängkammare, och hennes mamma, som tvättar sig på halsen hvarenda dag — mamma vet) och man skulle ju tro att där, där de alltid ge fritt lopp åt sina känslor och äro naturliga och gå med dolk i bältet och sådant där, att de inte skulle vara så småaktiga som vi. Men hon sade att det var precis samma bråk där om hvem som skall gå först genom dörrarna och hvem som har råd att äta mest ostron, precis som om det kunde vara hemma i sta’n. Och hon sade att man behöfde bara gå bort och se sig själf i närmaste spegel, så hade man sett halfva världen — det var hennes lifserfarenhet, sade hon. Med »halfva» förmodar jag hon menade kvinnorna, men jag ville inte fråga,ty hon nickade till och såg riktigt bister ut. Männen hoppas jag variera en smula, annars tycker jag lifvet blir trist. Hon var så missmodig att jag tyckte det var riktigt synd om henne, och jag hade knappt en trasa af mina illusioner kvar, när »scwanken» var förbi.

Dagen efter reste vi till Eisenach med ett tidigt morgontåg — rysligt tidigt, jag tror inte en själ i staden var vaken. Våra steg gåfvo riktigt genljud i gatorna, och jag frös i morgongryningen, så att jag huttrade. Men det

smakade sedan ljufligt, må mamma tro, att sitta i peignoir och dricka varmt kaffe vid fönstret i vårt rum, medan vi tittade ut öfver staden. Jag tänkte naturligtvis hela tiden pliktskyldigast på Luther

— för att man inte skulle glömma det, hade man hängt stora porträtt af honom och Katha-rina v. Bora på väggen öfver soffan. Hon måste ha varit ovanligt ful och prosaisk, och jag kan egentligen inte förstå, att när han hade alla möjliga befriade romantiska nunnor att välja på, han kunde fästa sig just vid henne. Emellertid antar jag,att en riktigt öfverlägsen man (det sade jag också till Hans, och till min förvåning höll han med mig) aldrig fäster sig vid det yttre.

Vid middagstiden, när vi hvilat ut, spat-serade vi upp till Wartburg. Minns mamma, att när vi voro små, kallade vi alltid den stora backen i parken med zigzag-gången »Himmelens höjd», och i lingontiden gingo vi dit i gåsmarsch, alla vi ungar, med hvar sin staf i handen och korg på ryggen, och ni kallade oss »pilgrimer», och för hvar krök stigen gjorde brukade Nanny, som var liten och trött, breda ut armarna och önska att hon kunde flyga. Precis på samma sätt gjorde jag, när vi mödosamt i solhettan klättrade upp till Wartburg. Till slut var jag så dödstrött — jag hade ju knappt sofvit om natten — att Hans satte mig upp på en åsna, och vi tågade in i den gamla borggården som Josef och Maria på väg till Egypten.

Länge, länge måste vi vänta på att komma in i slottet, ty en hel skara var därinne, hvilka först efter alla konstens regler

8. — Mailing.skulle instrueras och släppas ut. Och när vi hade köpt våra inträdeskort och gjort oss af med våra käppar och parasoller (alla de där förberedelserna äro så prosaiska och störande för ens historiska stämning, tycker jag — jag undrar om den gamle liberale Johan Georg, som upplät hela slottet åt en fattig munk, skulle gillat dem) satte vi oss ner och väntade på ett slags terrass, där man kunde få otroligt mycket bier och och otroligt många vykort.

Och just medan jag sitter där och ser mig om — rätt förvånad, med mina »största ögon», som Hans säger— på alla turisterna omkring mig, hvilka riktigt täflade om, hvem som på kortast möjliga tid kunde skrifva de flesta Ansichtskarten, kommer en ny skara med ännu underligare utseende än de andra uppför backen. Herrn i spetsen såg ut som ett slags mellanting mellan en cyklist-champion och hjälten i »Friskytten»

— sådan som han spelades på Larssons sal, mamma minns. Han var iklädd knäbyxor och grön Norfolkjacka med blankläders-bälte och hade på ryggen en knölig grönlärftspåse, en alpstaf i handen och en tyroler-hatt på hufvudet med en alnshög röd och hvit fjäder i. Och han jodlade.

— Men det är ju Fritz! sade Hans.

Och kan ni tänka er, det var mycket riktigt Fritz — vår egen Fritz från Friedrichsthal. Jag höll nästan på att gråta af rörelse, när jag kände igen honom, och han var inte långt ifrån det han heller och brydde sig inte en smula om hela truppen, för hvilken han var anförare. De voro allesammans i lik nande operettutrustning, damerna också. Och det tyckes nästan vara nödvändigt att klä sig som tyrolare, när man gör en fotvandring i Thiiringen eller Harz. Hans komplimenterade Fritz och vägde påsen och sade, att det var s å praktiskt

— men jag sade ingenting, fastän jag länge samvetsgrant letade efter något artigt att säga om deras kostymer.

Fritz kysste mig minst tio gånger på handen — han kunde mycket väl ha omfamnat mig, så strålande förtjust såg han ut öfver vårt möte och sade, att han hade öfvertalat Albertinchen att för en gångsskull slita sig lös från Friedricbsthal och vara med om utflykten. Elschen hade rynkat på näsan och tyckt att det inte var fashionabelt nog för henne, och undrat hvad Willibald skulle säga, men vi kunde inte tro, hur Albertinchen hade emanciperat sig, sedan vi rest. Det var mitt exempel, sade han. Kan mamma förstå, hvad jag har gjort, som har kunnat öfva ett sådant inflytande på henne. Hon hade nu i öfver fyrtio år stilla blomstrat i skydd af slottets grå murar, sade Fritz (han blir lätt poetisk och menar inte något ondt med det) — men nu skulle ni bara se på henne...

Och där kom hon just uppför backen tillsammans med några andra damer och såg så käck och munter ut som självfva regementets dotter. Hon hade dubbelbottnade kängor med spik i och halfkort grön che-viotsklänning och

rosenröd blus och en likadan grön säck på ryggen, som Fritz hade, och tyrolerhatt. Hon såg sannerligen till den grad martialisk ut, att jag rakt inte hade blifvit förvånad om hon hade börjat vrida upp mustascherna å la herr von Döhnwitz.Men jag blef förfärligt glad öfver att träffa henne igen, och jag har aldrig tyckt så mycket om henne som här på Wart-burg, medan vi sutto och pratade och hon tömde ett väldigt glas Löwenbräu. (Öl kunde hon för resten också — före tyroler-perioden — sätta i sig »under det grå slottets skugga»). Vet mamma, hon är riktigt kvick och rolig, när hon inte hela tiden beflitar sig om att vara barnslig och sentimental. Och när hon definitivt har beslutat sig för att bli en gammal fröken och inte tänker så mycket på de sköna ögonen och de chancer hon har haft, skall jag bjuda henne till oss, och jag är säker på, att vi skola bli rysligt goda vänner. Mycket bättre än jag och Elschen någonsin skulle kunna bli. Ty jag tycker om alla människor utom dem, som äro torra — och Elschen är precis som ett stycke Islands-mossa.

Emellertid kunde vi inte prata så mycket strax, ty nu var det tur för vår flock att komma in i slottet. Det var förtjusande! Om jag bara kunde beskrifva det! Och jagförälskade mig både i den gamle förevi-saren, som hade ett par skälmaktiga ögon och var veteran från kriget, och i en, som hette Friedrich mit dem gebissenen Wange och hade lefvat i det tolfte århundradet. Det var namnet jag tyckte var så pittoreskt barbariskt (»suggestivt» sade Fritz och såg riktigt kannibalisk ut) — själfva karlen vet jag förstås inte mycket om annat än att han var son till en ovanligt flyktig landtgrefve och ett helgon. Men också det låter ju spännande och intressant.

Albertine blef litet sentimental i slottet

— hon höll mig hela tiden under armen, så att jag hörde alla hennes reflexioner

— och i Luthers rum blef hon mycket upprörd öfver att en * unternehmungslustig» turist hade stulit den världshistoriska bläckfläcken — helt enkelt skurit bort den med sin pennknif från väggen och stoppat den i fickan. Jag får säga, att jag också — fastän jag inte hade sådan kraft att uttrycka mina känslor som Albertine

— blef i högsta grad moraliskt indigneradöfver det. Den bläckfläcken är ett af alla kristna människors första barndomsminnen

— och så.. . Så kan en oförskämd »samlare» taga den i fickan och resa till Amerika med den. Jag kände mig riktigt flat och dum, när jag stod och stirrade på stället, där den »skulle ha suttit». Naturligtvis vore det lätt för den hygglige veteranen att kasta ett nytt bläckhorn dit, men ett sådant bedrägeri gör han sig inte skyldig till. Hvarför stal nu inte människan något riktigt, något materiellt? Men detta — detta, som är vår enda påtagliga förbindelse med »den Onde», nästan beviset för hans existens! . . . Jag kan inte förlåta den tjufven.

Fritz och Albertine gjorde sig af med de öfriga amatörtyrolarna och slogo sig ned tillsammans med oss. De hade så mycket intressant att berätta från Friedrichsthal — det är alldeles märkvärdigt så mycket som hade händt, sedan vi foro därifrån för blott några dagar sedan. Och Albertinchen var lika naturlig och treflig hela tiden. Det enda tecken tillden gamla Eva hos henne var, att hon hemlighetsfullt med ett par ögon — o, sådana ögon! — berättade mig, att herr von Döhnwitz hade blifvit »riktigt mager», sedan jag reste (han var just inte tjock förut), och fnissade rysligt mycket och menande, medan hon kom fram med det. Men jag sade bara »wunderbar!» och när hon såg mina ögon, som jag gjorde lika ett par gråstenar, och som inte hade mera uttryck än den heliga Elisabeths inne i slottet, höll hon tvärt upp att fnissa och sade bara »Ach!» Sedan sade hon till Hans, att hon inte kunde förstå, hur någon kunde vara så förståndig som jag vid min ålder, och om han riktigt begrep, att han var en lycklig man. Men det sade hon riktigt sött (Fritz suckade)

— och innan vi visste ordet af hade både Hans och jag högtidligt lofvat att vi skulle komma och öfverraska die Urtante på hennes åttioandra födelsedag om tisdag. Det är knappt tre timmar härifrån på järnväg, så att det behöfver ej på något sätt hindra vår hemresa. Mammas Nina.XI.

Carlsholm (Danmark) 25 juli.

JA, kära mamma — vi kommo ju inte till Friedrichsthal. Det låter lite dumt att säga det, men — vet mamma — vi rymde från alltihop.

Det kom sig på det sättet: efter att vi om eftermiddagen på Wartburg hade skilts från Fritz och Albertine, som med sina friskyttar skulle fortsätta vägen till Ruhla, företogo vi oss nästa dag att på egen hand spatsera på måfå längs skogsstigarna, som från berget föra ned i dalen. Och det var den mest förtjusande

1promenad och vädret var gudomligt och vi gingo vilse, och till slut åto vi middag alldeles ensamma sent på eftermiddagen i en liten torftig gästgifvargård. Men vi brydde oss inte stort om hvad vi åto, så att det gjorde ingenting att maten var dålig. Och om kvällen måste vi som ett par landsvägsriddare fråga oss fram till vårt hotell i Eisenach, och jag var så trött, att Hans måste bada mina fötter med vatten och eau de cologne. Och det hjälpte. Men då jag satt med bara fötter i morgonskorna, kunde vi förstås inte gå ner och äta i matsalen, utan vi fingo vår kvällsmat upp på vår balkong. Och det var en alldeles förtjusande afton.

Men när vi började tala om, hvad vi skulle göra nästa morgon och att vi heligt lofvat att fara tillbaka till Friedrichsthal, så blef Hans i dåligt humör och sade, att det var »förbannadt dumt» af oss, och att han rakt inte kunde begripa hvad som kommit åt oss, som igår hade gifvit ett så idiotiskt lättsinnigt löfte. Och om det inte vore mycket bättre att stanna därvi voro eller söka upp en annan plats, där vi kunde riktigt vara i fred de här sista dagarna vi ännu hade tid att vara utomlands. Jag höll naturligtvis med honom: jag kan heller rakt inte förstå, hvad som kom åt oss. Och så — ä propos Friedrichsthal

— jag vet inte riktigt, hur det kom sig, men jag kunde plötsligt inte fördraga att ha någon hemlighet för honom längre — så började jag berätta om herr von Döhnwitz och allt det, som hade händt påTan-nenfels och hvad han hade sagt till mig, när vi om eftermiddagen voro allena uppe på tornet . . . mamma vet allt det, som jag så fast hade beslutat att inte alls säga någonting om förrän efter många, många års förlopp. Först blef Hans rysligt ond (han blef också ond på mig!) och sade så många bittra saker om herr von Döhnwitz, att jag nästan ångrade att jag hade sagt något alls. Men när jag riktigt hade fått tala ut och säga hvad jag tyckte, och hur det riktigt hängde ihop och att jag omöjligt kunde hjälpa, att det fanns ett mystiskt sammanhang mellan »Kunigunda»och mig, så ... Ja, så sade han, som sanningen var, att det var ärkedumt af oss att slösa ett enda ord mera på herr von Döhnwitz, när vi hade så många viktigare och intressantare saker att tala om. Och till slut nöjde han sig med att bara göra blodigt narr åt alltihop. Men det kunde naturligtvis inte vara frågan om —sade han — att vi, efter det han nu visste, åter kunde resa till Friedrichsthal. Han blef nästan preussisk, så högtidligt som han tog det, och jag riktigt gratulerade mig, att jag haft förstånd att hålla mun, medan vi voro i närheten af herr von Döhnwitz — här, där dueller liksom ligga i luften och Fritz bara hade varit glad öfver att i en handvändning få arrangera en! Men naturligtvis hade han rätt, när han sedan omständligt förklarade mig, hur gränslöst orätt det var af mig att förtiga något för min man, och jag måste lofva . . . Det gjorde jag också, jag lofvade allt hvad han begärde — till och med de mest obehöfliga och öfver-flödiga saker. Såsom t. ex. att om herr von Döhnwitz skulle vara oförskämd nogatt begagna sig af inbjudningen till Carlsholm, så skulle jag resa bort de dagarna, och att jag aldrig skulle se honom igen. Men det är ju komplett likgiltigt, om jag hvar dag i mitt lif ser herr von Döhnwitz eller ej — han kunde ändå aldrig bli i stånd att göra det ringaste intryck på mig. Det förklarade jag också Hans. Men emellanåt vill han inte taga reson. Mamma vet, att det gör jag alltid.

Efteråt, när jag påminte om att vi hade kommit öfverens med Fritz och Albertine, att de nästa eftermiddag skulle komma och hämta oss på hotellet för att företaga resan tillsammans med oss, uppstod ju en ny svårighet. De ha varit så hjärtans vänliga mot oss — alla på Friedrichsthal — att jag grufvade mig fö; att sitta och ljuga för dem, huru »alldeles omöjligt» det plötsligt blifvit för oss att komma och fira urtanten. Jag kom också ihåg, att Fritz när han gick hade hviskat till mig, att han gladde sig som ett barn åt att åter få vara några timmar tillsammans med mig. Det var »Galgen-frist-», sade han. Jag tyckte emellertid dets

var onödigt att berätta detta för Hans. Ty Fritz skall komma och hälsa på oss en gång, det har jag lofvat mig själf.

Vi dividerade litet om saken — hvad vi skulle finna på, som kunde låta antagligt, ty man vill ju inte gärna ljuga mera än högst nödvändigt. Men allting lät så osannolikt och ovänligt, att vi inte kunde bestämma oss för något, och till sist sade Hans resolut:

— Låt oss bara helt enkelt resa vår väg, innan de hinna komma och hämta oss. Med morgontåget i morgon.

Rymma vår väg — det blir det allra bästa.

Och när vi riktigt tänkte öfver saken, insågo vi att det var vår enda utväg. Nu kunna vi skicka Urtanten ett långt vänligt telegram och ursäkta oss. Mycket bättre det än att sitta och ljuga under Albertinchens ögon och med »der schneidige Fritz» färdig att kullkasta alla ens skäl och öfvertala en till hvad som helst.

Om morgonen packade vi i en förfärlig fart in våra saker, ty vi kommo inte så tidigt upp, som vi om kvällen hade föresatt oss. Och jag glömde ett par af minaljusblå silkesstrumpor, som Hans på kvällen (då jag var så trött) tagit af mig ocb hängt öfver en stol på balkongen. Var det inte förargligt? Men jag hoppas, att de på hotellet skola tro, att jag blifvit våt om fotterna, fastän det ju inte har regnat på en vecka.

Alltså flydde vi på vinst och förlust hals öfver hufvud från Thuringen — utan att veta hvar vi härnäst skulle taga vägen. Och först i närheten af Bebra började vi uppgöra en ordentlig plan för framtiden. Men ingen kan tro, hur hänförande roligt det är att resa på det viset! Inte veta hvarken ut eller in, sätta sig på ett tåg, fara som på vingar genom ett främmande land, se hus och städer flyga förbi sig och veta, att om man ville så kunde man stanna där

— och där — och där ... Hela världen ligger liksom och väntar på att man bara skall behaga stiga ur tåget och taga den i besittning. Och till på köpet var det en vacker solig morgon, och vi voro alldeles ensamma i kupén.

Emellertid »behagade» vi inte stiga ur,förrän vi kommo till Hamburg. Hans sade, att ingenstädes hade man utsikt att så totalt försvinna som i en storstad — och vi ville ju försvinna. Jag höll förstås med honom.

I början lyckades också alla våra beräkningar. Vi togo in på ett hotell, där mest ryssar komma. Och hela den första kvällen kände vi oss så ensamma som på månen. Det var härligt.

Nästa dag var det likadant: vi ströfvade utan mål genom gatorna och sågo märkvärdigheter eller brydde oss inte om att se dem — alldeles som det föll sig — och vi köpte presenter till er allesammans och till hvarandra och Hans gaf mig en liten ring med rubiner med »Eisenach 19 juli» inuti, och jag åt så mycket glace jag ville (det var rysligt varmt), och till slut åto vi middag hos Kempinsky, och Hans visade mig hvilka damer, som inte voro riktiga damer. — Hur kan han veta det, mamma? Jag tycker att de se precis likadana ut, och jag är ändå nu så van vid att se alla möjliga slags människor.Men när vi ändtligen voro färdiga och skulle stiga upp och gå — hvem ser jag utanför glasdörren om inte farbror Harald och tant Emilie och Gerda och Augusta! Det var naturligtvis skamligt af mig, men min första impuls var att ögonblickligen fråga Hans — rysligt fort — om det inte fanns någon annan utgång.

Det var emellertid redan försent! Tant Emilie skrek »Nina!» — »Nej, men Nina!» så att hela etablissemanget vände sig. Och de talade allesammans om, hvilken gränslös »tur» det var, att de så här oförmodadt råkade oss. Annars hade de väl aldrig fått se mig mera i världen, sade de — nu skulle jag ju till på köpet bosätta mig i ett främmande land . . . Men jag förstod mycket väl att det var lutter pikar, för att de inte blifvit bjudna på bröllopet. Mamma kan tänka sig, hurudana mina känslor voro, för det var ju jag, som hindrade mamma från att invitera dem. Och för att afväpna dem smålog jag till allt hvad de sade och var så menlös och ödmjuk som ett lamm.

9. — Mailing.no

Hans var rysligt artig emot dem, men jag kunde se på honom, att det generade honom att vara föremål för så mycken uppmärksamhet (tant Emilie tog ju inte sina ögon ifrån honom, och mamma vet hur flickorna kunna stirra!) och han lät snart förstå, att vi hade brådtom och måste försöka komma i väg ... O, det kunde det inte vara tal om! Nu ville de rå om den söta Nina, om det också bara vore för en enda eftermiddag. Hans rådde ju alltid om mig o. s. v., o. s. v. Och så kom farbror med joviala anspelningar och idiotiska häntydningar — sådana där dumheter, mamma vet, som folk tycka sig ostraffadt kunna säga till försvarslösa människor på bröllopsresa, och som äro så innerligt otrefliga att höra på. Och Hans blef stelare och stelare, och jag blef mer och mer intetsägande menlös, tills jag nästan tyckte att jag helt och hållet utplånades och försvann — men intet gjorde intryck på dem. Vi måste följa med in igen och tömma en flaska champagne — de hade ju inte haft tillfälle att dricka vår skålförut, sade de. Åter en pik, för att de inte hade varit på bröllopet! Hvarför bjöd mamma dem inte, när mamma kände dem så mycket bättre än jag?

Till slut voro vi tvungna att ge med oss och följa med dem — vi väckte formlig sensation, där vi stodo i en klunga innanför dörren och nästan spärrade ingången Jag satt emellan farbror och Augusta, midtemot tant Emilie. Hon såg på mig, tills jag nästan trodde att hennes ögon skulle flå klänningen af mig, och jag ångrade grufligt att jag inte hade tagit en enklare på mig. Jag hade min hvita voile, och jag har här fått en ny hatt med plymer

— större än någon hatt mamma har sett

— och jag riktigt kände, hur straffbart extravagant tant Emilie tyckte jag var. Jag minns att sist jag såg henne, hade jag den urvuxna blå sitsklänningen, som stry-kerskan hade svedt bak, och mammas gamla sjömanshatt. Det är tre år sedan. Och fastän jag försökte sätta mod i mig själf genom att tänka på hvad hon väl skulle säga, i fall hon finge se fru vonWachtleben, så kände jag mig ändå »un-heimlich».

Hans anade ju inte alls mina kval, men när tant började tala om lyxen utrikes (liksom de inte vore lika tokiga öfverallt!) och hur rädd hon var, att hennes flickor någonsin skulle förekomma »outrerade» eller gifva ett tvetydigt intryck, så kom han till att titta på mig. Och jag måste ha sett riktigt skyldig ut — jag vet, att jag satt och hängde med hufvudet — ty han kom plötsligt till att gapskratta och jag är säker på att han förstod alltihop.

Flickorna ville veta allting om mitt bröllop, och hvilka presenter jag hade fått och om vår resa. De äro så ledsamma med sina eviga frågor, och de tyckte att det var »snobbigt» af faster Julia att ge mig en silfvertekanna. »Säg hellre extra-vagant» — sade tant Emilie, och hon suckade och undrade, hur mycket faster Julia hade att lefva af. Augusta, som satt bredvid mig, hviskade och fnittrade så mycket hela tiden, att jag till sist blefordentligt nervös. Gerda, som hade plats bredvid Hans, måste ju för skams skull hålla sig mera i skinnet. Men nu först ser jag riktigt, hur lik hon är tant Emilie: hon nästan höll på att äta upp min hatt, plymer och alltihop, med sina stora ögon.

Hans trodde först, att jag var släkt med dem, därför att jag sade farbror och tant, men när vi hade riktigt förklarat våra svenska seder i det fallet, och att tant Emilie bara var mammas pyssling, så såg jag att han kände sig mera oberoende gent emot dem och började bereda sig på att fatta mod till att bryta upp. Till slut, när farbror i sitt hjärtas vänlighet (ty han är i alla fall den raraste af hela familjen, fastän Hans säger, att det bara är en idé af mig, därför att jag alltid föredrar herrar framför damer) föreslog, att vi allesammans skulle gå på teatern och efteråt supera tillsammans, gjorde vi dämpadt uppror. Jag mumlade något om hufvudvärk och värmen och Hans tackade mycket bestämdt: vi vore tyvärr redan upptagna, vi hade lofvatatt supera med en familj han kände o. s. v., o. s. v. Inte ett sant ord förstås — vid sådana tillfällen känner man knappt, att man har ett samvete. »Men i morgon

— kunde vi då inte vara tillsammans i morgon?» . . . Jag kunde ju gå i butiker tillsammans med tant och flickorna, och herrarna kunde få tillfälle att roa sig på egen hand. »Herrar, lilla Nina, ha ändå alltid trefligast, när de få vara för sig själfva.» . . . Mamma skulle ha sett hur innerligt vänligt tant smålog emot mig, när hon sade det.

Men det väckte mig också ur min apatiska menlöshet. Hans beredde sig på att svara, men jag förekom honom. Jag tvif-lade inte på, sade jag, att min man nu vore ledsen öfver att vi oåterkalleligen bestämt oss för att resa med första tåg i morgon. Han skulle träffa en vän i Kiel, sade jag (jag var fullständigt hänsynslös och ljög mycket mer än jag behöfde — mamma vet, att det gör jag aldrig annars)

— en tysk sjöofficer, som han nästan ansåg för en broder. Jag kände på mig att jagvar tvungen att göra det så rörande som möjligt — intet annat gjorde intryck på tant Emilie. Vi hade redan telegraferat till honom att möta oss vid tåget. . .

Och så måste jag säga att Hans visade sig ovanligt intelligent: han sade något om den rigorösa disciplinen vid tyska flottan, och om hur svårt det var att få blott en enda dags permission, hvilket fullständigt gjorde slut på allt motstånd. Naturligtvis föll det ingen — inte ens tant Emilie — in att sätta sig upp emot kejsaren.

Andligen, tack vare denna kraftansträngning, kommo vi ut från Kempinskys. Hnns svor öfver att han inte fasthållit sin första plan och gått till Pfordte. När vi kommo hem till hotellet, frågade han strax efter en tidtabell

(en nervös ryss i vestibulen, hvilken såg ut som om han alltid hade terrorister efter sig, riktigt hoppade till, när han hörde Hans röst) och jag gaf mig ögonblickligen till att packa. Det var andra gången vi sågo oss tvungna att fly för våra vänner!Och nu beslöto vi att hellre resa ifrån Tyskland med detsamma och tillbringa hela resten af tiden vi ännu få vara ihop, innan Hans åter skall till sjöss, på Carlsholm. På kontinenten är man aldrig säker, säger Hans, och nu kan jag också så väl förstå fördelarna af att bo på en ö. På Carlsholm kunna vi ju få vara i fred, ända tills svärföräldrarna komma tillbaka.

Och nu — älskade mamma — är jag alltså hemma — fjorton dagar förr än jag hade trott! Och nu inser Hans, att jag ändå från början haft rätt, och att det var dumt af oss att någonsin resa härifrån. När vi i går kväll sutto tillsammans i en af de breda gamla fönsterkarmarna i vårt hörnrum och tittade ut öfver den tysta parken och hörde korna råma nedifrån ängarna och sågo fiskarna dyka upp och ner i den gamla vallgrafven, medan lindarna doftade och flädermössen ljudlöst gledo förbi oss — då kommo vi öfverens om, hur dumma vi varit som någonsin velat resa härifrån. Blott i en punkt voro vi ännu oeniga. Alla de ljusa nätterna häruppe ha vi förlorat, tyckte jag. Det var då det minsta, sade Hans — det kvittade honom lika, om nätterna utanför vårt rum voro ljusa eller mörka. Dem hade man då i alla fall haft för sig själf, hvar man varit. Men jag var så romantiskt stämd, att jag omöjligt kunde hålla med honom.

Det är så underligt att tänka sig, att detta en gång — om allt går efter mänsklig beräkning — skall bli mitt hem och mitt hus. Men jag hoppas, att det ännu dröjer länge, ty nu skulle jag inte tycka om att ha så mycket att bråka med och ansvara för och liksom Urtanten alltid gå och vakta en »Mamzell» eller stå på hufvudet i ett skåp. Hans tröstar mig emellertid med att »Landwirthschaft» — i allt fall hvad damerna beträffar — här i landet är betydligt lättare än i Tyskland. Och han gör narr åt mig, när jag säger, att jag mycket mera gläder mig åt vår lilla våning i Köpenhamn än åt hela det stora Carlsholm. Han upplefver nog den dagen, säger han, då jag får smakför »Mamzell'en» och skåpen och framför allt för det, som jag har att stoppa i skåpen. Tror mamma det? Tror mamma, att jag har anlag för härsklystnad och egennytta?

När jag någon gång talade om äldre damer, brukade moster Cecilia alltid säga, att innan jag visste ordet af, vore jag själf både »medelålders» och »världslig» — och först då kunde jag uppskatta, hvilket parti jag gjort. Men jag afskyr att höra min man kallad för ett »parti», och jag är säker på att jag aldrig kan uppskatta honom mera än jag gör nu.

Och nu farväl, käraste lilla mamma. Här lefva vi så ensamt, så fullkomligt för oss själfva, att jag troligen inte får något vidare att skrifva om.

Mammas egen

Nina.

(Postskriptum af Hans).

Som bröllopsresa betraktad har denhär färden varit totalt misslyckad. Nästa sommar ämnar jag taga Nina med mig tillLabrador eller Novaja Zembla och låta »min hvita voile» och »den nya hatten med plymerna» bli hemma, och det kommer att bli sträng censur på alla »Ansichts-karten», som hon från vårt tält kan finna på att sända von Döhnwitz eller junker Fritz.